

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

BÝVALÁ SEKCIA IV

KOKY A ĎALŠÍ proti SLOVENSKEJ REPUBLIKE

(Sťažnosť č. 13624/03)

ROZSUDOK

ŠTRASBURG

12. júna 2012

Tento rozsudok nadobudne právoplatnosť za podmienok upravených v článku 44 ods. 2 Dohovoru. Môže byť predmetom redakčných úprav.

V prípade Koky a ďalší proti Slovenskej republike,

Európsky súd pre ľudské práva (bývala sekcia IV), zasadajúc v komore zloženej z:

Nicolas Bratza, *predseda*,

Lech Garlicki,

David Thór Björgvinsson,

Ján Šikuta,

Päivi Hirvelä,

Ledi Bianku,

Nebojša Vučinić, *sudcovia*,

a Fatoş Aracı, *zástupca tajomníka sekcie*,

na neverejnom zasadnutí 22. mája 2012,

vyhlasuje nasledovný rozsudok, ktorý bol prijatý v uvedený deň:

KONANIE

1. Prípado vznikol na základe sťažnosti (č. 13624/03) podanej na Súd proti Slovenskej republike podľa článku 34 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) 17. apríla 2003 slovenskými občanmi rómskeho pôvodu: Jánom Kokym, Martinom Kočkom, Žanetou Kokyovou, Milanom Balážom, Rastislavom Kokym, Renátou Kokyovou, Ruženou Kokyovou, Renátou Čonkovou, Justínou Lackovou a Jánom Kokym mladším (ďalej len „sťažovatelia“). Sťažovatelia sú bližšie špecifikovaní v prílohe k tomuto rozsudku.

2. Sťažovatelia boli zastúpení advokátmi Ligy pre ľudské práva v Bratislave a Európskym centrom pre práva Rómov v Budapešti (Maďarsko).

3. Vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) bola zastúpená svojou zástupkyňou pani A. Poláčkovou, ktorú vo funkcii vystriedala pani Pirošíková.

4. Sťažovatelia konkrétne namietali porušenie článku 3 Dohovoru a niekoľko ďalších práv podľa Dohovoru, že štátne orgány nezaistili rýchle, účinné a nestranné vyšetrenie a nepotrestali páchatel'ov údajne rasovo motivovaného útoku na nich zo stravy súkromných osôb.

5. Rozhodnutím z 22. septembra 2009 Súd vyhlásil celú sťažnosť za prijateľnú, pričom spojil rozhodovanie o podstate s otázkou vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa § 167 Trestného poriadku (zákon č. 141/1961 Zb., účinný v relevantnom čase, ďalej len „TP“) a § 31 a nasl. zákona o prokuratúre (zákon č. 153/2001 Z.z., v znení neskorších predpisov – ďalej len „zákon o prokuratúre“).

6. Sťažovatelia aj vláda predložili písomné stanoviská (pravidlo 59 ods. 1) týkajúce sa podstaty sťažnosti, a sťažovatelia sa písomne vyjadrili k stanovisku predloženému vládou.

FAKTY

I. SKUTKOVÉ OKOLNOSTI PRÍPADU

A. Udalosti z 28. februára 2002

7. Nasledovné udalosti sa odohrali 28. februára 2002. Podrobné správy o udalostiach od strán, a od tých ktorí boli ich svedkami, sa časom odlišovali. V tejto časti sú preto udalosti popísané iba krátko. Líšiace sa detaily, ak sa nejaké vyskytli, sú spomenuté v nasledujúcich odsekoch.

1. *Hádka v bare*

8. Dňa 28. februára 2002, okolo pol ôsmej večer, sa začala v bare v dedine Gánovce-Filice hádka, pretože nerómska čašníčka I. S. odmietla naliať alkoholický nápoj osobe rómskeho pôvodu, M.K.

9. Hádka pokračovala vyliatím nápoja na M.K., na čo M.K. udrel, alebo sa pokúsil udrieť pani I.S. do tváre, pričom náhodne zvalil poháre, ktoré spadli a rozbili sa.

10. Následne I.S. telefonovala jednému zo svojich troch synov, P.S., ktorý potom prišiel do baru. Keď odišiel, jeden z jej synov, M.S., ktorý bol vlastníkom baru, prišiel do baru a zostal tam, pomáhajúc I.S. obsluhovať zákazníkov až do zatváracích hodín. Približne v tomto čase prišla do baru taktiež priateľka P.S., E.N, a potom odprevadila I.S. domov.

2. *Útok na rómsku osadu*

(a) **Útok**

11. Neskôr v ten večer, okolo tri štvrté na desať, skupina najmenej dvanástich ľudí vošla do rómskej osady v dedine, v ktorej žili sťažovatelia. Niekoľko z nich malo kukly a boli ozbrojení bejzbalovými pálkami a železnými tyčami.

12. Násilne vnikli do domov č. 61, 67 a 69, poškodili interiér a rozbili okná, údajne pri tom vykrikujúc rasistické heslá.

13. Pri vniknutí do domu č. 67 útočníci fyzicky napadli sťažovateľa Jána Kokyho. Niekoľko ďalších sťažovateľov a ďalšia osoba, ktorí boli prítomní v čase útoku v dome, boli toho svedkami avšak radšej sa skryli (pozri nižšie odsek 16).

14. Akonáhle útočníci zistili, že bola privolaná polícia, utiekli. Keď boli približne 200 metrov od osady, stretli sťažovateľov Martina Kočku a Rastislava Kokyho, fyzicky ich napadli a spôsobili im zranenia opísané nižšie. Údajne aj počas tohto útoku boli použité rasistické heslá.

(b) Okolnosti a následky útoku

15. Dom 61 bol obývaný sťažovateľkou Renátou Čonkovou a jej partnerom Z.K. Počas útoku boli obidvaja doma.

16. Dom 67 bol obývaný sťažovateľmi Jánom Kokym, Žanetou Kokyovou, Rastislavom Kokym, Renátou Kokyovou, Ruženou Kokyovou a Jánom Kokym mladším a istým J.K.

Okrem sťažovateľa Rastislava Kokyho boli v čase udalosti v dome všetci prítomní, ako aj sťažovateľ Milan Baláž a istý H.B.

17. Počas útoku vo svojom dome sťažovateľ Ján Koky neutrpel žiadne fyzické zranenie.

18. Dom 69 bol vo vlastníctve sťažovateľky Justíny Lackovej, ktorá v ňom aj bývala.

19. Celková škoda na majetku sťažovateľov predstavovala najmenej ekvivalent rovnajúci sa 310 EUR.

20. Strany sa nezhodujú na rozsahu fyzických zranení, ktoré utrpeli Martin Kočko a Rastislav Koky (pozri vyššie odsek 14).

21. Sťažovatelia tvrdia, že Rastislav Koky utrpel fraktúru lebky, ranu do ľavej zadnej časti hlavy a modriny na ľavom kolene, ktoré vyžadovali, aby v nemocnici strávil desať až štrnásť dní.

22. Čo sa týka Martina Kočku, sťažovatelia tvrdia, že mu boli spôsobené škrabance na lakti a zlomené rameno, ktoré vyžadovali liečenie po dobu od sedem do desať dní. V tomto ohľade sa sťažovatelia odvolali na rozhodnutia z 26. apríla a 22. mája 2002 (pozri nižšie odseky 73 a 81).

23. Na rozdiel od nich vláda tvrdila, že zranenia Martina Kočku nevyžadovali hospitalizáciu, zatiaľ čo zranenia, ktoré utrpel Rastislav Koky si vyžiadali liečenie v nemocnici po dobu štyroch dní.

3. Útok na dom rodiny I.S.

24. Po tom, ako sa I.S. vrátila domov zo smeny, neznáma osoba rozbila kameňom okno na jej dome a taktiež rozbila okno na aute zaparkovanom na jej dvore.

25. Nie je celkom zrejmé, akú relevanciu má tento útok z hľadiska času aj príčinnej súvislosti pokiaľ ide o hádku v bare a útok na osadu.

26. Zdá sa, že prítomní počas útoku na dom I.S. boli okrem nej aj P.S., E.N., jej brat M.N. a istý M.L.

B. Začatie vyšetrovania políciou

27. Polícia prišla do rómskej osady približne hodinu a pol po udalosti. V tej noci a v skorých ranných hodinách nasledujúceho dňa, teda 1. marca 2002, polícia vykonala obhliadku miesta a výsluchy, ktoré sú na základe úradných záznamov zhrnuté nižšie.

1. Obhliadky

28. Medzi pol jedenástou a jedenástou večer bol obhliadnutý dom č. 67 v súvislosti s podozrením zo spáchania trestného činu, popis udalosti bol označený ako „poškodenie rodinného domu“. Sťažovateľ Ján Koky, ktorý v dome žil, bol prítomný.

V rôznych častiach domu boli nájdené úlomky z rozbitých okien, dve biologické stopy (krvavé škvryny na dverách a bezbalovej pálke) boli zaistené a zaslané na ďalšiu analýzu.

29. Medzi štvrt' na jednu a jednou v noci bol obhliadnutý dom č. 61 v súvislosti s podozrením zo spáchania trestného činu, popis udalosti bol označený ako „poškodenie okien a dvier na dome“. Bol prítomný Z.K. ako majiteľ domu.

Bola zistená škoda na závore a zárubni vchodových dverí, a boli porozbierané výplne na dvoch oknách. Vo vnútri domu na dlážke v kuchyni a v izbe, na ktorej boli rozbité okná sa našli dva kamene o priemere 8 a 20 cm.

30. Medzi jednou a pol druhou v noci bol obhliadnutý dom č. 69 v súvislosti s podozrením zo spáchania trestného činu, popis udalosti bol označený ako „poškodenie sklenenej výplne“. Sťažovateľka Justína Lacková, ktorá bola vlastníčkou domu, bola prítomná.

Bolo zistené rozbitie sklenených výplní v troch oknách a zaistená jedna biologická stopa, ktorá bola odoslaná na ďalšiu analýzu.

2. Výsluchy

31. Boli vypočutí sťažovateľ Ján Koky, Z.K. a sťažovateľka Justína Lacková: výsluchy začali o 2.25 v noci, 3.45 v noci a 4.30 v noci.

32. Ján Koky *inter alia* vypovedal, že skor v tej noci skupina približne piatich útočníkov vnikla do jeho domu, č. 67. Boli ozbrojení palicami a pokúšali sa ho udrieť. Ubránil sa a ostatní obyvatelia domu sa schovali, takže útočníci najmä udierali po zariadení kuchyne. Štyria mali kukly, aby si zakryli tvár. Zostávajúceho, ktorý nemal kuklu, sťažovateľ nepoznal. Nepovedali ani jedno slovo.

33. Z.K. opísal, ako útočníci rozbili okno na jeho dome, č. 61, násilne do neho vnikli a ušli po tom, ako sa dozvedeli, že polícia je na ceste. Podľa zápisnice sa výsluch skončil o 4.20 nad ránom. Z.K. potom dodal, že keď útočníci vnikli do jeho domu, vykrikovali: „Cigáni, dneska vás pobijeme“.

34. Justína Lacková vypovedala, že počas útoku bola doma so svojimi tromi maloletými deťmi, a že jej manžel tam v tom čase nebol. Cez okno videla, že vonku je hurhaj. Následne boli rozbité dve okná na jej dome, možno s palicami, pretože vnútri sa nenašli kamene, ani iné cudzie objekty. Podľa jej výpovede útočníci trieskali na vchodové dvere, ale nevkrčili dnu. Podľa sťažovateľky Lackovej bola spôsobená škoda na jej dome a uplatnila si nárok na náhradu škody v trestnom konaní. Výsluch bol ukončený o 5.15

nad ránom a po ňom bola sťažovateľke dodatočne položená priama otázka, na ktorú jasne odpovedala, že od časti útočníkov počula iba neurčitý krik. Výsluch bol ukončený o 5.30 nad ránom.

C. Prvé vyšetrowanie udalostí z 28. februára 2002

1. Začatie vyšetrowania

35. Dňa 1. marca 2002 Okresný úrad vyšetrowania PZ v Poprade (“OÚV”) začal trestné konanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu ublíženia na zdraví, porušovania domovej slobody a spôsobenia škody podľa § 221 ods. 1, 238 ods. 1 a 3 a 257 ods. 1 Trestného poriadku (zákon č. 140/1961 Zb., relevantný v predmetnom čase).

36. Existovalo podozrenie, že skupina najmenej dvanástich osôb nezákonne vstúpila do domov č. 61, 67 a 69, a že poškodili tieto domy, ako aj dom č. 69. Taktiež existovalo podozrenie, že sťažovateľ a Ján Kokyho sa pokúšali útočníci udrieť bejzbalovými pálkami v jeho dome, a keď utekali z miesta činu napadli sťažovateľov Martina Kočku a Rastislava Kokyho tak, že ich bili bejzbalovými pálkami a kopali do nich, čím im spôsobili zranenia, ktoré si podľa predbežného odhadu vyžadovali liečenie po dobu sedem až desať dní v prípade sťažovateľa Kokyho, a desať až štrnásť dní v prípade druhých dvoch sťažovateľov.

37. Zranenia, ktoré utrpeli sťažovatelia Martin Kočko a Rastislav Koky boli taktiež posudzované v znaleckom posudku z iníciaívy OÚV, v ktorom bola určená doba liečenia na štyri týždne v prípade Martina Kočku a trinásť dní v prípade Rastislava Kokyho.

38. Dňa 1. a 4. marca 2002 bol vo vyšetrowacom spise urobený záznam, podľa ktorého boli výpovede sťažovateľov zosumarizované a bol vypracovaný plán postupu vyšetrowania.

39. Dňa 5. marca 2002 o 10.00 a 10.50 doobeda OÚV vypočul I.S. a P.S. Popísali svoju časť na incidente v bare a následný útok, namierený na dom a auto I.S. I.S., *inter alia* tvrdila, že bar zatvorila a šla domov okolo 9.50 večer. P.S. vypovedal, že zatváracia doba v bare bola o desiatej večer, a že jeho matka prišla domov po tejto hodine.

40. Dňa 7. marca 2002 OÚV podal ministerstvu vnútra správu o stave vyšetrowania. V nej sa *inter alia* uvádzalo, že právny zástupca sťažovateľov kládol vyšetrowaniu prekážky v tom, že sťažovatelia nereagovali na predvolania k výsluchom ak im neboli osobne doručené, a nepodrobili sa výsluchom bez účasti právneho zástupcu. Oprávnenie právneho zástupcu zastupovať sťažovateľov v trestnom konaní na Slovensku bolo taktiež sporné.

2. Výsluchy z 12. marca 2002

41. Ráno 12. marca 2002, OÚV vypočul sťažovateľa Rastislava Kokyho, T.K. a M.K. a sťažovateľov Jána Kokyho mladšieho a Martina Kočku. Tieto výsluchy začali o 8.20, 9.15, 9.45, 10.10 a 10.40 v tomto poradí.

42. Rastislav Koky opísal incident v bare medzi I.S. a M.K. Podľa neho po hádke I.S. zavolať P.S., ktorý prišiel do 5 minút a ktorý varoval Kokyho, že ďalší syn I.S. príde a bude mať problémy. Taktiež vypovedal, že neskôr tej noci ho chytilo okolo tridsať mužov a zbilo, že bol následne vzatý do nemocnice, že bol hospitalizovaný dva až štyri dni, a že vzhľadom na svoje zranenia je stále práceneschopný. V odpovedi na priamu otázku Rastislav Koky vypovedal, že „počas útoku žiaden z útočníkov nepovedal ani slovo.“

43. T.K. a M.K. vypovedali, že v daný večer videli I.S. so skupinou štyridsiatich alebo päťdesiatich mužov, ako sa blížia k rómskej osade.

44. Ján Koky opísal udalosti v bare, vrátane poznámky, že P.S. jemu a ostatným povedal, aby odišli preč, pretože príde jeho brat a narobí im problémy. Ján Koky mladší taktiež vypovedal, že po tom ako videl svojho brata, sťažovateľa Rastislava Kokyho a jeho zranenia, bol prevedčený, že za toto je zodpovedný P.S. Išiel preto do domu I.S., kde mal slovnú výmenu názorov s E.N. a M.N. Akokoľvek, odišiel po tom, ako ten druhý vytiahol zbraň a vyhrážal sa, že ho zastrelí.

45. Martin Kočko opísal udalosti v bare, príchod P.S. do baru, príchod približne štyridsaťpäť mužov a útok na neho štyrmi jednotlivcami v kuklách, ktoré im zakrývali tváre, a dvoch bez nich, pokrikujúc: „Cigáni, dneska vás pobijeme“. Po tom, ako bol ošetrený v nemocnici, odišiel domov a nebol hospitalizovaný.

3. Výsluchy z 13. marca 2002

46. Počas doobedia 13. marca 2002 OÚV vypočul sťažovateľov Milana Baláža, Žanetu Kokyovú, Ruženu Kokyovú a Jána Kokyho. Taktiež vypočul H.B., jednotlivé výsluchy začali o 8.50, 9.20, 9.50, 10.25 a o 10.55.

47. Milan Baláž vypovedal svoju verziu útoku na dom č. 67, v ktorom sa v relevantnom čase nachádzal na návšteve u svojej priateľky. Podľa jeho výpovede bol útok sprevádzaný pokrikmi „Cigáni poďte von, zabijeme vás!“

48. Žaneta Kokyová, ktorá žila v dome č. 67, vypovedala svoju verziu útoku na dom a na osadu, vypovedajúc, že útok bol sprevádzaný pokrikmi „Vyjdite von!“, „[náboženská nadávka], cigánske kurvy, cigánska banda, vyjdite von lebo vás tu všetkých pozabijame!“ a „Kurvy cigánske, dneska ste mŕtvi, všetkých vás dnes rozkopeme!“

49. Ružena Kokyová vypovedala svoju verziu útoku na dom č. 67, vypovedajúc, že útok bol sprevádzaný mužským hlasom, ktorý vykrikoval „Cigáni, čierne huby, dneska ste pozabíjaní, pod'ťe von!”

50. Ján Koky podal svoju verziu útoku na dom č. 67 kde žil, vypovedajúc, že tento bol sprevádzaný pokrikmi „Cigáni, dneska zhoríte”.

51. H.B., ktorý sa počas útoku nachádzal v dome č. 67, podal svoju verziu útoku a vypovedal, že tento bol sprevádzaný pokrikmi „Cigáni, čierne huby, pod'ťe von!”

4. Rozšírenie vyšetrovania

52. Dňa 13. marca 2002 OÚV rozšíril trestné stíhanie o ďalší trestný čin, konkrétne trestný čin násilia voči jednotlivcovi alebo skupine v zmysle § 196 ods. 1 a 2 Trestného zákona.

53. Rozhodnutie bolo odôvodnené existenciou podozrenia, že vo vyššie opísaných udalostiach niekoľko neidentifikovaných osôb vstúpilo do rómskej osady, kričiac pritom „Cigáni vyjdite von alebo vás pobijeme”, zatiaľčo niekoľko z nich vošlo do domov 61 a 67, pričom kričalo „Cigáni vyjdite von alebo vás pobijeme”.

54. Uznesenie odkazovalo na predošlé uznesenie z 1. marca 2002 a následné výpovede H.B., T.K., M.K. a sťažovateľov Jána Kokyho, Martina Kočku, Žanety Kokyovej, Milana Baláža, Rastislava Kokyho, Ruženy Kokyovej a Jána Kokyho mladšieho.

55. Uznesenie taktiež odkazovalo na útok na sťažovateľa Martina Kočku, ktorý bol sprevádzaný výkriami „Negri, cigáni jedni, zabijeme vás!”.

5. Výsluchy zo 14. marca 2002

56. Séria výsluchov začala o ôsmej ráno s P.J., pokračovala o 8.35 ráno s pani E.N., a o 9.10 ráno s najmladším synom I.S.: M.S.

57. P.J. povedal, že keď I.S. prišla do baru, videl na nej strach. E.N. opísala svoj príchod do baru a k čomu došlo počas jej prítomnosti, že odišla s I.S. do jej domu a následnom incidente v ňom. Výpoveď M.S. bola plne v súlade s výpoveďami členov rodiny.

6. Výsluchy z 20. marca a 10. apríla 2002

58. Ráno 20. marca 2002 OÚV vypočul Renátu Čonkovú, J.K. a sťažovateľku Renátu Kokyovú, pričom výsluchy začali o 9.10, 9.45 a 10 ráno v tomto poradí.

59. Renáta Čonková vypovedala svoju verziu útoku na dom sťažovateľa Jána Kokyho, ktorého bola svedkom cez okno svojho domu. Podľa jej výpovede bol útok na dom sprevádzaný pokrikom „Čierne kurvy, dneska vás pozabíjame!”. Čo sa týka domu pani Čonkovej, bolo rozbitých päť okien kameňmi, ktoré sa našli vo vnútri domu. Útočníci sa pred tým ako ušli, dostali iba do chodby domu.

60. J.K. vypovedala svoju verziu útoku na dom č. 67, v ktorom žila. Podľa jej výpovede útok bol sprevádzaný pokrikom „Kurva cigánska, dneska zdochnete”.

61. Renáta Kokyová podala svoju verziu útoku na dom č. 67, v ktorom žila. Podľa jej výpovede útok bol sprevádzaný pokrikom „Cigánske kurvy, dneska vás pozabíjame”.

7. Výsluchy z 27. marca a 10. apríla 2002

62. Ráno 27. marca 2002 bolo uskutočnených viacero krátkych výsluchov, ktoré sa začali o ôsmej ráno so sťažovateľom Jánom Kokym, pokračovali o 8.10 so sťažovateľkou Ruženou Kokyovou, o deviatej s H.B., o 9.30 s J.K., o 9.35 so sťažovateľom Rastislavom Kokym, o 9.40 so sťažovateľkou Renátou Kokyovou, o 9.45 so sťažovateľom Milanom Balážom, o 9.50 so sťažovateľkou Žanetou Kokyovou, o 9.55 so Z.K., o 10.05 so sťažovateľkou Renátou Čonkovou, o 10.10 so sťažovateľkou Justínou Lackovou a o 10.25 so sťažovateľom Martinom Kočkom.

63. Ján Koky, Z.K. a J.K. doplnili svoje výpovede z 1. a 20. marca 2002 vo vzťahu k rozsahu majetkovej škody, ktorú utrpeli, a uplatnili si svoj nárok na náhradu škody v trestnom konaní.

64. Justína Lacková bližšie určila škodu, ktorú podľa jej tvrdení utrpela a ktorú žiadala nahradiť.

65. Ružena Kokyová, HB, Žaneta Kokyová, Milan Baláž, Renáta Kokyová a Renáta Čonková doplnili svoje výpovede z 13. a 20. marca 2002 a vyhlásili, že sa nepripájajú so žiadnym nárokom na náhradu škody, nakoľko neutrpeli žiadnu majetkovú škodu. Renáta Kokyová dodala, že nárok na náhradu akejkoľvek škody, ktorú utrpela jej rodina, bude žiadať jej manžel.

66. Rastislav Koky a Martin Kočko doplnili svoje výpovede z 12. marca 2002 upresnením, že v dôsledku zranení ktoré útokom utrpeli bol Rastislav Koky práceneschopný po dobu štrnásť dní, od 28. februára do 14. marca 2002, a Martin Kočko bol v tom čase stále práceneschopný.

67. Dňa 10. apríla 2002 o ôsmej ráno OÚV začal výsluch sťažovateľa Jána Kokyho mladšieho, ktorý doplnil svoju výpoveď z 1. marca 2002 vo vzťahu k rozsahu majetkovej škody, ktorú utrpel, a pripojil svoj nárok na náhradu škody v konaní.

8. Ďalšie kroky vo vyšetrovaní

68. Bez poskytnutia ďalších detailov vláda tvrdila, že “[vnútroštátne orgány] si vyžiadali záznam o telefonických hovoroch, uskutočnených z mobilných telefónov [I.S.], [M.S.], [P.S.] a [E.N.]”.

9. *Vykonanie rekognície 10. apríla 2002*

69. Dňa 10. apríla 2002 OÚV vykonal rekogníciu, počas ktorej mali účastníci identifikovať predpokladaných útočníkov podľa fotografií. Rekognícia mala nasledovný výsledok:

- sťažovateľ Ján Koky identifikoval jednu osobu s pravdepodobnosťou sedemdesiat až osemdesiat percent ako osobu, ktorá na neho zaútočila v jeho dome;

- sťažovateľ Martin Kočko spoznal jednu osobu, ktorá bola prítomná v bare počas hádky, ale nebola medzi tými, ktorí ho zbili. Taktiež identifikoval osobu, ktorá bola medzi tými, čo ho zbili s pravdepodobnosťou na šesťdesiat percent.

- sťažovateľka Žaneta Kokyová identifikovala jednu osobu s pravdepodobnosťou pätnásť až dvadsať percent, ako osobu ktorá vnikla do ich domu a napadla jej otca;

- sťažovateľ Rastislav Koky spoznal dve osoby, ktoré boli prítomné v bare počas hádky, ale neboli medzi tými, čo ho zbili. Taktiež identifikoval jednu osobu, ktorá bola počas útoku v osade prítomná, ale nebol si istý či táto osoba ho bila; a

- sťažovatelia Milan Baláž, Renáta Kokyová a Ján Koky mladší nikoho neidentifikovali.

70. Po vykonaní rekognície OÚV požiadal 19. apríla 2002 Kriminálny a expertízny ústav o porovnanie bukálnych výterov troch osôb, B.B., V.P. a E.K. a biologických stop zaistených na mieste činu.

10. *Záver prvého vyšetrovania*

71. Dňa 26. apríla 2002 OÚV prerušil vyššie uvedené trestné konanie. V uznesení sa uvádzalo, že polícia vykonala niekoľko vyšetrovacích úkonov a bolo zahájené pátranie s cieľom určiť totožnosť útočníkov útoku z 28. februára 2002. Napriek tomu sa však nepodarilo zhromaždiť žiadne dôkazy oprávňujúce vznesenie obvinenia voči konkrétnej osobe.

72. V uznesení z 26. apríla 2002 sa taktiež uvádzalo, že bolo preukázané, že udalostiam v rómskej osade „predchádzal útok na čašníčku, I.S., Rómom M.K., a následná škoda na majetku rodiny I.S. bližšie neurčenými rómami, takže konanie neidentifikovaných páchatel'ov nemôže byť považované za rasovo motivované, pretože toto bolo vykonané ako akt pomsty”.

73. Čo sa týka zranení, ktoré utrpeli sťažovatelia Rastislav Koky a Martin Kočko, uznesenie odkazovalo na rozhodnutie z 1. marca 2002 a jeho obsah (pozri vyššie odsek 36).

D. Druhé vyšetřovanie udalostí z 28. februára 2002

1. Zahájenie druhého vyšetřovania a vykonanie úvodných krokov

74. Dňa 3. mája 2002 sťažovatelia Ján Koky a Rastislav Koky podali sťažnosť voči uzneseniu o prerušení vyšetřovania. Odkazujúc na skutkové okolnosti prípadu tvrdili, že útok bol rasovo motivovaný, a že bol organizovaný ľuďmi blízkymi rodine spomínanej čašníčky. Citovali *inter alia* články 5 a 13 Dohovoru a požadovali pokračovať vo vyšetřovaní.

75. V ten istý deň, konkrétne 3. mája 2002, Okresná prokuratúra Poprad zaslala OÚV písomnú inštrukciu, v ktorej boli bližšie určené kroky, ktoré sa mali v priebehu vyšetřovania vykonať s cieľom zistiť identitu páchatel'ov, pričom bol zdôraznený údajný rasový motív.

76. Rovnako v ten istý deň 3. mája 2002 OÚV vydal uznesenie o pokračovaní vo vyšetřovaní. V rozhodnutí sa uvádza súhrn predchádzajúcich procesných pokračovaní a jednoduché vyhlásenie bez ďalšieho vysvetlenia, že „počas ďalšieho vyšetřovania sa zistilo, že čin bol rasovo motivovaný a preto je potrebné vykonať ďalšie vyšetřovacie kroky a pokračovať vo vyšetřovaní...“.

77. Dňa 14. mája 2002 Kriminalistický a expertízny ústav predložil OÚV správu, podľa ktorej po preskúmaní biologického materiálu B.B., V.P. a E.K. (pozri vyššie odsek 70) a jeho porovnaní s materiálom odobratým na mieste činu, bolo zistené že tieto vzorky sa odlišujú.

2. Výsluchy z 20. a 21. mája 2002

78. Ráno 20. mája 2002 o 8.40, 8.50, 9 a 9.15 v tomto poradí, OÚV začal výsluchy M.S., P.S. a F.S., ako aj M.N. Doplnili svoje predchádzajúce výpovede zo 14. marca, 19. marca, 17. apríla a 3. mája 2002 a podrobili sa odberu bukálnych výterov na účely testov DNA a porovnania s biologickým materiálom, odobratým na mieste činu.

79. Dňa 21. mája 2002 o ôsmej ráno OÚV zahájil výsluch M.L., ktorý vypovedal svoju verziu príchodu do dediny a do baru a taktiež svoj názor na udalosti v dome I.S. Vypovedal, že v rómskej osade nebol.

80. Nasledujúci deň OÚV opäť požiadal Kriminalistický a expertízny ústav o analýzu a porovnanie biologického materiálu získaného od troch synov I.S., M.N. a M.L. s materiálom odobratým na mieste činu.

3. Rozhodnutie o prvej sťažnosti sťažovateľov

81. Dňa 22. mája 2002 okresná prokurátorka odmietla sťažnosť sťažovateľov Jána Kokyho a Rastislava Kokyho z 3. mája 2002 (pozri vyššie odsek 74) podľa § 43, 124 ods. 1, § 148 ods. 1 písm. b) a § 173 ods. 4 zákona o prokuratúre, pričom skonštatovala, že sťažovatelia nemajú postavenie poškodenej osoby a preto nemajú právomoc na podanie sťažnosti.

82. V časti, ktorá obsahuje poučenie o opravných prostriedkoch (pozri nižšie odsek 125), sa v uznesení uvádza, že: „sťažnosť voči tomuto uzneseniu nie je prípustná.”

83. Akokoľvek, v liste datovanom toho istého dňa, konkrétne 22. mája 2002 okresná prokurátorka informovala sťažovateľov, že preskúmala ich vec zo svojho vlastného podnetu, že 3. mája 2002 (pozri vyššie odsek 75) zrušila uznesenie a nariadila OÚV, aby pokračoval vo vyšetrovaní takým spôsobom, aby boli namietané udalosti ozrejmené bez akýchkoľvek pochybností vo vzťahu k identite a motívom údajných páchatel'ov.

4. Vyšetrovacie úkony, vykonané medzi 23. májom a 18. júnom 2002

84. Dňa 23. mája 2002 o ôsmej ráno OÚV začal výsluch E.K. Počas doobedia 4. júna 2002 boli vypočutí R.S. (o 8.30), I.K. (8.45), J.H. (9.00) a M.K. (9.10). Dňa 6. 7. a 18. júna 2002 OÚV vypočul J.K. (o desiatej doobeda), P.P. (o desiatej doobeda.) a B.P. (pred deviatou doobeda).

85. Všetci buď dali súhlas s poskytnutím bukálnych vzoriek alebo poskytli tieto vzorky na účely testov DNA a porovnania s biologickým materiálom zaisteným na mieste činu.

86. Okrem toho E.K. vypovedal, že nebol v rómskej osade a ani nemá žiadne vysvetlenie toho, ako by mohol byť identifikovaný ako niekto, kto sa zúčastnil útoku.

87. R.S. uznal, že bol v bare s B.P. a J.K. (pozri nižšie odseky 91 a 93) počas udalosti, ktorú však nevidel a nemal žiadnu informáciu o vyšetrovaných udalostiach.

88. I.K. vypovedal, že nemá žiadnu vedmosť o udalosti, o ktorej sa dozvedel z médií, a že v rómskej osade nebol.

89. J.H. bol odcestovaný na lyžovačke od 28. februára do 1. marca 2002.

90. M.K. bol pracovne odcestovaný v dotknutom týždni a vrátil sa až 1. marca 2002.

91. J.K. sa v čase udalosti nachádzal v bare, ale nebol jeho priamym svedkom. V rómskej osade nebol a nemal žiadnu vedomosť o tom, čo sa tam odohralo.

92. P.P. priznal, že pozná M.S. Akokoľvek, v rómskej osade nebol, nepamätal si nič použiteľné a nemal žiadne vysvetlenie k tomu, prečo ho jedna z obetí identifikovala ako útočníka útoku, ktorý sa odohral v jej dome.

93. B.P. priznal, že bol v bare s R.S. a J.K. (pozri vyššie odseky 87 a 91), ale nebol priamym svedkom udalosti. V rómskej osade nebol, ani nepoznal nikoho kto by tam bol.

94. Dňa 18. júna 2002 Kriminálny a expertízny ústav podal OÚV správu, podľa ktorej po preskúmaní biologických vzoriek od F.S., P.S., M.S., M.N. a M.L. (pozri vyššie odsek 80) a ich porovnaní s biologickým materiálom odobratým z miesta činu, bolo zistené že tieto vzorky sa odlišujú.

5. Závěry druhého vyšetřování

95. Dňa 26. júna 2002 OÚV opäť prerušil trestné konanie, odvolávajúc sa na § 173 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku a odkazujúc na rovnaké závery, aké boli uvedené v uznesení z 26. apríla 2002. Zhrnul predchádzajúce kroky vo vyšetřovaní a skonštatoval, že napriek ďalším informáciám získaným od H.B., T.K., M.K. a sťažovateľov Jána Kokyho, Martina Kočku, Žanety Kokyovej, Milana Baláža, Rastislava Kokyho, Ruženy Kokyovej a Ján Kokyho mladšieho, nebolo možné zistiť dôkazy, ktoré by umožnili vznesenie obvinenia voči konkrétnej osobe. Akokoľvek, bolo zistené, že útoku na rómsku osadu predchádzal incident v bare a po ňom nasledoval útok na dom rodiny I.S.

6. Sťažnosť a podania na generálnu prokuratúru

96. Dňa 3. júla 2002 sťažovatelia Ján Koky a Rastislav Koky podali sťažnosť voči uzneseniu z 26. júna 2002, v ktorej požadovali, aby sa v trestnom konaní pokračovalo s cieľom zistiť relevantné skutkové okolnosti prípadu.

97. Sťažovatelia sa odvolali na články 5, 6, 8, 13 a 14 Dohovoru a článku 1 Protokolu č. 1, ako aj na články 15 a 21 ústavy, a odkázali na výsledky rekognície z 10. apríla 2002. Konkrétne zdôraznili, že pri tejto príležitosti sťažovateľ Martin Kočko spoznal jednu osobu; sťažovateľ Rastislav Koky spoznal F.S. a tvrdil, že zorganizovanie útoku malo spojitosť s rodinou I.S.; a sťažovatelia Ján Koky a Žaneta Kokyová každý spoznali jednu osobu.

98. Dňa 11. júla 2002 právny zástupca sťažovateľov zaslal generálnemu prokurátorovi list, v ktorom ho informoval, že sťažovatelia podali sťažnosť voči uzneseniu z 26. júna 2002 na okresnú prokuratúru, a že mali podozrenie, že vyšetřovanie bolo zmanipulované s cieľom bagatelizovať rasový motív útoku. Žiadal, aby boli sťažovatelia informovaní o krokoch generálnej prokuratúry v tejto veci.

99. Sťažovatelia na svoj list z 11. júla 2002 neobdržali žiadnu odpoveď a zdá sa, že neboli podniknuté žiadne konkrétne kroky alebo vydané rozhodnutia vo veci. Podľa oficiálneho vyjadrenia generálnej prokuratúry list nie je súčasťou ich spisového materiálu.

100. Dňa 17. júla 2002 okresná prokurátorka odmietla sťažnosť z rovnakých dôvodov, ako sú uvedené v uznesení z 22. mája 2002, odvolávajúc sa pritom na § 43, § 142 § ods. 1 a § 173 Trestného poriadku.

101. Vo vzťahu k poučeniu o opravných prostriedkoch sa v sťažnosti uvádza, že: „Sťažnosť voči tomuto uzneseniu nie je prípustná.”

102. Napriek tomu okresná prokurátorka z vlastnej iniciatívy preskúmala uznesenie a listom z toho istého dňa, konkrétne zo 17. júla 2002, informovala sťažovateľov, že OÚV vykonal všetky kroky potrebné k vykonaniu úspešného vyšetřovania.

103. Podľa tohto listu bolo pravdou, že sťažovateľ Rastislav Koky spoznal P.S., F.S. a M.N., ale vypovedal buď, že ho nebili alebo že si nebol istý, či ho bili. Sťažovateľ Ján Koky spoznal F.S. a vy povedal, že tento ho v jeho dome zbil. Toto tvrdenie však odporovalo predchádzajúcej výpovedi sťažovateľa Jána Kokyho (pozri vyššie odsek 32) v tom ohľade, že štyria z piatich útočníkov v jeho dome mali na hlavách kukly a toho, ktorý kuklu nemal, nepoznal. Taktiež bolo zistené, že Žaneta Kokyová nespoznala žiadneho z útočníkov.

104. V liste sa ďalej uvádzalo, že boli vykonané ďalšie úkony s cieľom identifikovať zodpovedné osoby, ako napríklad porovnanie stôp zaistených na mieste činu s bukálnymi výtermi odobratými podozrivým, ale dostupné dôkazy neboli dostatočné na vznesenie obvinenia voči akejkoľvek konkrétnej osobe.

7. Ďalšie kroky vo vyšetrovaní

105. Medzitým, 11. júla 2002 a opäť 19. augusta a 8. novembra 2002 OÚV vypočul sedem ďalších osôb. Tieto výsluchy však nepriniesli žiadne nové použiteľné informácie.

106. V nešpecifikovaný deň, Kriministický a expertízny ústav oznámil v odpovedi na žiadosť OÚV, že po preskúmaní bukálnych výterov P.G., M.S. a M.A a ich porovnaní s biologickým materiálom zaisteným na mieste činu bolo zistené, že tieto vzorky sa odlišujú.

107. Dňa 13. januára 2003 v odpovedi na žiadosť okresnej prokuratúry, OÚV oznámil, že až doposiaľ „sa nepodarilo zistiť páchatel'ov, pričom úlohy vyplývajúce zo spoločného plánu vyšetrovania sa plnili priebežne“.

108. Nebola predložená žiadna informácia vo vzťahu k ďalším vyšetrovacím úkonom a o ich výsledku.

E. Ústavná sťažnosť

109. Dňa 17. septembra 2002 všetkých desať sťažovateľov podalo sťažnosť na ústavný súd podľa článku 127 ústavy. Zastúpení právnym zástupcom tvrdili, že udalosti z 28. februára 2002 neboli dostatočne dôkladne a účinne vyšetrené s cieľom zaistiť, aby zodpovedné osoby boli identifikované a potrestané. Najmä tvrdili, že vnútroštátne orgány nevyvodili adekvátne závery z ústnych dôkazov, ako aj z informácií týkajúcich sa identity údajných páchatel'ov, ktoré získali z rekognície vykonanej 10. apríla 2002. Navyše vnútroštátne orgány mali vykonať a posúdiť ďalšie dôkazy, ako napríklad záznamy telefonických hovorov z mobilných telefónov dotknutých osôb, ale neurobili tak. Sťažovatelia taktiež tvrdili, že útok nebol motivovaný pomstou ale bol rasovo motivovaný, čomu vnútroštátne orgány nevenovali primeranú pozornosť.

110. V texte svojej sťažnosti sťažovatelia odkázali na článok 1 ods. 2 ústavy (ústavný zákon č. 460/1992 Zb., v znení neskorších predpisov) v

spojení s princípom „všeobecného uznávania a dodržiavania ľudských práv a slobôd pre všetkých“, článok 5 ods. 1 a 13 Dohovoru a rozsudok Súdu v prípade *Aksoy proti Turecku* (18. december 1996, Správy o rozsudkoch a rozhodnutiach 1996-VI).

111. Sťažovatelia v štandardne predpísanej forme obsahujúcej zhrnutie ich nároku požadovali vyhlásenie výroku s konštatovaním porušenia ich práv na účinný prostriedok nápravy podľa článku 13 Dohovoru, a porušenia súdnej a inej právnej ochrany podľa článku 46 ods. 1 ústavy v dôsledku konania OÚV vo vyššie spomenutom vyšetrení.

112. Dňa 23. októbra 2002 ústavný súd vyhlásil sťažnosť na neprípustnú z toho dôvodu, že nevyčerпали všetky dostupné prostriedky nápravy tak ako to vyžaduje § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (zákon č. 38/1993 Z.z. v znení neskorších predpisov).

113. Konkrétne ústavný súd skonštatoval, že sťažovatelia mali možnosť žiadať prokurátora podľa § 167 a 174 ods. 2 písm. a) a c) Trestného poriadku, aby nariadil OÚV pokračovať vo vyšetrení. Ak by takáto žiadosť bola odmietnutá, mali možnosť využiť ďalšie prostriedky nápravy podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre.

Voči uzneseniu ústavného súdu nie je prípustný žiadny opravný prostriedok.

II. RELEVANTNÉ VNÚTROŠTÁTNE PRÁVO A PRAX

A. Ústava

114. Článok 1 ods. 2 ustanovuje, že:

„Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky.“

115. V relevantnej časti článok 15 upravuje, že:

„1. Každý má právo na život. [...]

2. Nikto nesmie byť pozbavený života.

...

4. Podľa tohto článku nie je porušením práv, ak bol niekto pozbavený života v súvislosti s konaním, ktoré podľa zákona nie je trestné.“

116. Článok 21 ods. 1 ustanovuje, že:

„Obydlie je nedotknuteľné. Nie je dovolené doň vstúpiť bez súhlasu toho, kto v ňom býva.“

117. Článok 46 ods. 1 ústavy znie nasledovne:

„Každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.”

118. Podľa článku 127:

„1. Ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd ... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

2. Ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovať v porušovaní základných práv a slobôd ... alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

3. Ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.”

B. Zákon o ústavnom súde

119. Paragraf 31a znie nasledovne:

„Ak tento zákon neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, použijú sa na konanie pred ústavným súdom primerane ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku alebo Trestného poriadku.”

120. Podľa relevantnej časti § 53 ods. 1 a 2:

„1. Sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov [napríklad občiansky súdny poriadok alebo správny poriadok].

2. Ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nespĺnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nespĺnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.”

C. Trestný poriadok (účinný v predmetnom čase)

121. Účel Trestného poriadku je definovaný v § 1 ods. 1 nasledovne:

„Účelom [Trestného poriadku] je upraviť postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. Konanie pritom musí pôsobiť na upevňovanie zákonnosti, na predchádzanie a zamedzovanie trestnej činnosti, na výchovu občanov v duchu dôsledného zachovávania zákonov a pravidiel občianskeho spoluzitia i čestného plnenia povinností k štátu a spoločnosti.”

122. Základné princípy trestného konania sú zakotvené v § 2, relevantných častiach odsekov 3 a 5, ktoré znejú:

„3. Prokurátor je povinný stíhať všetky trestné činy, o ktorých sa dozvedel; výnimky sú prípustné len podľa zákona alebo podľa vyhlásenej medzinárodnej zmluvy.

5. Orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie. S rovnakou starostlivosťou objasňujú okolnosti svedčiace proti obvinenému, ako aj okolnosti, ktoré svedčia v jeho prospech, a v oboch smeroch vykonávajú dôkazy, nečakajúc na návrh strán....”

123. Postavenie poškodených trestnými činmi v trestnom konaní je uvedené v oddieli päť, druhej hlavy prvej časti. Relevantná časť jej § 43 ods. 1 ustanovuje nasledovne:

„1. Poškodený je osoba, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda, alebo boli porušené či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody. Poškodený má ... právo uplatniť nárok na náhradu škody; robiť návrhy na vykonanie dôkazov alebo na ich doplnenie, predkladať dôkazy, nazerať do spisu a oboznámiť sa so spisom; zúčastniť sa na hlavnom pojednávaní...; vyjadriť sa k vykonaným dôkazom ...; a má právo podávať opravné prostriedky v rozsahu vymedzenom týmto zákonom...

2. Poškodený, ktorý má podľa zákona proti obvinenému nárok na náhradu škody, ktorá mu bola trestným činom spôsobená, je oprávnený tiež navrhnúť, aby súd v odsudzujúcom rozsudku uložil obžalovanému povinnosť nahradiť túto škodu. Návrh treba urobiť najneskôr počas hlavného pojednávania pred vykonaním dokazovania. Z návrhu musí byť zrejmé, z akých dôvodov a v akej výške sa nárok na náhradu škody uplatňuje.”

124. Oddiel 3 tretej hlavy prvej časti obsahuje úpravu vybavovania podaní, pričom relevantná časť § 59 ods. 1 ustanovuje, že:

„Podanie sa posudzuje vždy podľa svojho obsahu, aj keď je nesprávne označené.”

125. Oddiel 2 šiestej hlavy prvej časti zakotvuje právnu úpravu týkajúcu sa uznesení, § 134, relevantná časť ktorého je uvedená nižšie, definuje hlavné znaky, štruktúru a obsah uznesenia:

„1. Uznesenie musí obsahovať...

e) poučenie o opravnom prostriedku.”

126. Siedma hlava prvej časti upravuje sťažnosť voči uzneseniam, jej prípustnosť je definovaná v § 141 ktorého relevantná časť znie:

„1. Opravným prostriedkom proti uzneseniu je sťažnosť.

2. Sťažnosťou možno napadnúť každé uznesenie vyšetrovateľa alebo policajného orgánu okrem uznesenia o začatí trestného stíhania (§ 160). Uznesenie súdu a prokurátora možno sťažnosťou napadnúť len v tých prípadoch, kde to zákon výslovne pripúšťa a ak rozhoduje vo veci v prvom stupni. ”

127. Paragraf 142 obsahuje *locus standi* pre takéto sťažnosti:

„1. Ak neustanovuje zákon niečo iné, môže sťažnosť podať osoba, ktorej sa uznesenie priamo dotýka alebo ktorá na uznesenie dala podnet svojím návrhom, na ktorý ju zákon oprávňuje...”

128. Druhý oddiel desiatej hlavy v druhej časti upravuje vyšetrovanie, § 167 upravuje možnosť preskúmania konania vyšetrovateľa nasledovným spôsobom:

„Obvinený a poškodený majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania žiadať prokurátora, aby boli odstránené prieťahy vo vyšetrovaní alebo závary v postupe vyšetrovateľa alebo policajného orgánu. Žiadosť nie je viazaná lehotou. Túto žiadosť, ktorú treba prokurátorovi ihneď predložiť, musí prokurátor bez meškania vybaviť. O výsledku preskúmania musí byť žiadateľ upovedomený.”

129. Štvrtý oddiel desiatej hlavy v druhej časti sa zaoberá rozhodnutiami v prípravnom štádiu konania, relevantná časť § 173 ustanovuje, že:

„1. Vyšetrovateľ alebo policajný orgán preruší trestné stíhanie...

(e) ak sa nepodarilo zistiť skutočnosti oprávňujúce vykonať trestné stíhanie voči určitej osobe...

3. Pred prerušením trestného stíhania treba urobiť všetko, čo je potrebné na zabezpečenie úspešného vykonania trestného stíhania. Ak už nie je dôvod na prerušenie, v trestnom stíhaní sa pokračuje.”

130. Piaty oddiel desiatej hlavy v druhej časti upravuje dozor prokurátora nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní, relevantná časť § 174 ustanovuje, že:

„1. Dozor nad zachovávaním zákonnosti v prípravnom konaní vykonáva prokurátor.

2. Pri výkone tohto dozoru je prokurátor oprávnený:

(a) dávať záväzné pokyny na vyšetrovanie trestných činov...

(c) zúčastniť sa na vykonávaní úkonov vyšetrovateľa alebo policajného orgánu, osobne vykonať jednotlivý úkon alebo aj celé vyšetrovanie a vydať rozhodnutie v ktorejkoľvek veci; pritom postupuje podľa ustanovení platných podľa tohto zákona pre vyšetrovateľa a proti jeho rozhodnutiu je prípustná sťažnosť ako proti rozhodnutiu vyšetrovateľa.”

D. Zákon o prokuratúre (účinný v predmetnom čase)

131. Zákon nadobudol účinnosť 1. mája 2001, pričom nahradil predchádzajúcu právnu úpravu (zákon č. 314/1996 Zb., v znení neskorších predpisov). Účel zákona je definovaný v § 1, ktorý znie nasledovne:

„1. Tento zákon upravuje postavenie a pôsobnosť prokuratúry, postavenie a pôsobnosť generálneho prokurátora, pôsobnosť ostatných prokurátorov, organizáciu a riadenie prokuratúry.

2. Postavenie prokurátorov, ich práva a povinnosti, vznik, zmenu a zánik služobného pomeru a nároky z toho vyplývajúce, zodpovednostné vzťahy, disciplinárne konanie a samosprávu prokurátorov upravuje osobitný zákon.”

132. Podnety na prokuratúru sú upravené v časti štyri tohto zákona. Podľa relevantnej časti § 31:

„1. Prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

2. Podnetom sa rozumie písomná alebo ústna žiadosť, návrh alebo iné podanie fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti, najmä aby podal návrh na začatie konania pred súdom alebo opravný prostriedok, aby vstúpil do už začatého konania alebo vykonal iné opatrenia na odstránenie porušení zákonov, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.”

133. Relevantná časť § 33 znie:

„1. Prokurátor je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov od jeho podania...

2. Prokurátor upovedomí podávateľa podnetu v lehote ustanovenej v odseku 1 o spôsobe vybavenia podnetu. [...]”

134. Paragraf 34 sa zaoberá opakovanými podnetmi a ďalšími opakovanými podnetmi. Jeho relevantná časť znie nasledovne:

„1. Podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor.

2. Ďalší opakovaný podnet v tej istej veci vybaví nadriadený prokurátor uvedený v odseku 1 len vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.”

135. Podľa relevantnej časti § 35:

„1. Pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je [prokurátor] podľa zákona [o prokuratúre] oprávnený.”

2. Prokurátor posudzuje podnet podľa obsahu...

3. Ak prokurátor zistí, že podnet je dôvodný, vykoná opatrenia na odstránenie porušenia zákona podľa tohto zákona alebo podľa osobitných predpisov.”

E. Prax ústavného súdu

136. V uznesení z 13. decembra 2001 (sp. zn. III. ÚS 123/01) ústavný súd odmietol z dôvodu svojej nepríslušnosti podanie, v ktorom jednotlivец namietal neodôvodnenosť a neprimeranú dĺžku trestného konania, ako aj neodôvodnenosť vydania zatýkacieho rozkazu voči nemu.

Pri odmietnutí jeho podania ústavný súd skonštatoval, že vo vzťahu k trestnému konaniu ako takému bol navrhovateľ povinný najprv sa obrátiť na vyšetrovateľa alebo nadriadeného prokurátora pomocou prostriedkov, ktoré poskytuje Trestný poriadok, a prípadne aj na nadriadeného prokurátora

podľa zákona o prokurátúre. Čo sa týka zatýkacieho rozkazu, sťažovateľ mal uplatniť svoje práva najprv na všeobecných súdoch.

137. V uznesení z 20. novembra 2002 (sp. zn. I. ÚS 143/02) ústavný súd neprijal sťažnosť podľa článku 127 ústavy, v ktorej jednotlivец namietal spôsob, akým sa prokuratúra zaoberala s jeho sťažnosťou týkajúcou sa zásahu väzenských orgánov do jeho korešpondencie.

Pri odmietnutí sťažnosti ústavný súd skonštatoval, že v zmysle pravidla vyčerpania opravných prostriedkov bol sťažovateľ povinný pred dovolávaním sa ochrany od ústavného súdu najprv podať opakovaný podnet podľa § 34 ods. 1 zákona o prokurátúre na nadriadenú prokuratúru.

138. V uznesení z 2. júla 2003 (sp. zn. III. ÚS 155/03) ústavný súd odmietol pre neprípustnosť sťažnosť podľa článku 127 ústavy, v ktorej jednotlivец namietal uznesenie prokuratúry, ktorým bolo zrušené predchádzajúce uznesenie vyšetrovateľa o vrátení peňazí a iných vecí sťažovateľovi, zadržaných v priebehu trestného konania voči nemu.

Pri odmietnutí sťažnosti ústavný súd skonštatoval, že v zmysle pravidla vyčerpania opravných prostriedkov bol sťažovateľ povinný pred dovolávaním sa ochrany od ústavného súdu najprv podať podnet podľa § 31 zákona o prokurátúre na nadriadenú prokuratúru bez ohľadu na skutočnosť, že voči uzneseniu nebolo možné podať sťažnosť podľa Trestného poriadku.

139. Uznesením z 28. apríla 2004 (sp. zn. III. ÚS 127/04) ústavný súd odmietol pre neprípustnosť sťažnosť podľa článku 127 ústavy, v ktorej sa jednotlivец sťažoval na uznesenie prokurátora, ktorým tento zamietol sťažnosť sťažovateľa voči rozhodnutiu nižšieho prokurátora o zastavení trestného konania vo veci sťažovateľovho trestného oznámenia týkajúceho sa údajného porušenia nedotknuteľnosti obydlia. V tomto prípade bola sťažnosť zamietnutá z toho dôvodu, že sťažovateľ nemal postavenie poškodeného v trestnom konaní.

Pri odmietnutí sťažnosti ústavný súd skonštatoval, že v zmysle pravidla vyčerpania prostriedkov nápravy bol sťažovateľ povinný pred dovolávaním sa ochrany od ústavného súdu najprv požadovať preskúmanie uznesenia na nadriadenej prokurátúre, teda na generálnej prokurátúre, podľa §§ 31 až 36 zákona o prokurátúre.

Zároveň ústavný súd uviedol, že nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by bolo možné urobiť z tohto pravidla výnimku v sťažovateľovom prípade.

140. Vyššie uvedené princípy vyplývajúce z uznesení ústavného súdu boli *mutatis mutandis* aplikované aj v následných uzneseniach ústavného súdu z 26. mája 2004 (sp. zn. IV. ÚS 179/04) a 24. mája 2007 (sp. zn. IV. ÚS 126/07).

141. Medzitým, 7. júla 2006 (sp. zn. II. ÚS 223/06), ústavný súd odmietol sťažnosť podľa článku 127 ústavy zo 14. júna 2006, v ktorej skupina osôb namietala výsledok konania začatého na základe ich trestného oznámenia o údajnom zneužití právomoci verejného činiteľa v súvislosti s ukončením ich služobného pomeru v policajnom zbore.

Ústavný súd skonštatoval, že trestné oznámenie sťažovateľov bolo odmietnuté 21. júla 2005 a že ich sťažnosť na prokuratúru bola zamietnutá 29. septembra 2005.

Ústavný súd uviedol, že nakoľko ústavná sťažnosť bola podaná 14. júla 2006, bola jasne podaná po uplynutí dvojmesačnej zákonnej lehoty na podanie takejto sťažnosti.

Ústavný súd konštatoval, že tento názor nebol ovplyvnený následnými uzneseniami nadriadenej prokuratúry o zamietnutí podnetu a opakovaného podnetu sťažovateľov o opätovné preskúmanie zákonnosti uznesenia z 29. septembra 2005.

Pri konštatovaní tohto záveru ústavný súd uviedol, že sťažovatelia sa v podnete a opakovanom podnete domáhali, aby generálny procurator podal sťažnosť pre porušenie zákona v ich prospech, čo však bol mimoriadny prostriedok nápravy a preto sa dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti na ústavný súd nepočítala od odloženia tohto podnetu.

F. Trestný zákonník (účinný v predmetnom čase)

142. Trestný čin násilia proti skupine obyvateľov a proti jednotlivcovi je uvedený v § 196, ktorého relevantná časť znie nasledovne:

„1. Kto sa skupine obyvateľov vyhráza usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok.

2. Kto použije násilie proti skupine obyvateľov alebo jednotlivcovi alebo sa im vyhráza usmrtením, ublížením na zdraví alebo spôsobením škody veľkého rozsahu pre politické presvedčenie, národnosť, rasu, príslušnosť k etnickej skupine, vyznanie alebo preto, že sú bez vyznania, potresce sa odňatím slobody až na dva roky.”

143. Trestný čin ublíženia na zdraví je upravený v § 221, relevantná časť ktorého ustanovuje, že:

„1. Kto inému úmyselne ublíži na zdraví, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom.”

144. Paragraf 238 upravuje trestný čin porušovania domovej slobody, ktorého relevantná časť znie nasledovne:

„1. Kto neoprávnene vnikne do domu alebo do bytu iného alebo tam neoprávnene zotrvať, potresce sa odňatím slobody až na dva roky alebo peňažným trestom...”

3. Odňatím slobody na jeden rok až päť rokov sa páchatel potresce, ak použije pri čine uvedenom v odseku 1 násilie alebo hrozbu bezprostredného násilia a taký čin spácha so zbraňou alebo najmenej s dvoma osobami...

145. Trestný čin poškodzovania cudzej veci je upravený v § 257, relevantná časť ktorého ustanovuje, že:

„1. Kto zničí, poškodí alebo urobí neupotrebitelnou cudziu vec a spôsobí tak na cudzom majetku škodu nie nepatrnú, potresce sa odňatím slobody až na jeden rok alebo zákazom činnosti alebo peňažným trestom alebo prepadnutím veci.”

III. RELEVANTNÁ MEDZINÁRODNÁ PRAX

A. Výbor na odstránenie rasovej diskriminácie

1. Anna Koptova proti Slovenskej republike, oznámenie č. 13/1998, U.N. Doc. CERD/C/57/D/13/1998 (2000).

146. Oznámenie bolo vykonané na základe úvahy výboru vo svojom stanovisku („Opinion”) prijatom na zasadnutí 8. augusta 2000.

147. Prípád sa týkal ťažkostí, ktoré zažili sťažovateľka a niekoľko ďalších rodín rómskej etnickej príslušnosti pri usadzovaní sa a pri budovaní si svojho domova a konkrétne dvoch obecných vyhlášok, ktoré zakazovali uvedeným rodinám usadiť sa v dotknutých obciach a v ktorých sa im vyhrážali vyhostením.

Sťažovateľka sa vo veci obecných vyhlášok neúspešne obrátila na ústavný súd a trestné konanie v tejto veci bolo zastavené rozhodnutím prokuratúry.

148. Na svoju obranu dotknutý štát *inter alia* tvrdil, že sťažovateľka mala možnosť namietať uznesenie o zastavení trestného konania podľa zákona o prokuratúre z roku 1996 (pozri vyššie odsek 131) a dožadovať sa ochrany svojich práv žalobou na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (pozri odseky 4.4 a 4.6 stanoviska).

149. Akokoľvek, výbor „nezdialal” názor štátu, že neboli vyčerpané vnútroštátne prostriedky nápravy a mal za to, že ani nová sťažnosť na ústavný súd, ani občianskoprávna žaloba by neboli za skutkových okolností prípadu účinnými prostriedkami nápravy” (pozri odsek 6.4 stanoviska).

2. Miroslav Lacko proti Slovenskej republike, oznámenie č. 11/1998, U.N. Doc. CERD/C/59/D/11/1998 (2001)

150. Oznámenie bolo vykonané na základe úvahy výboru vo svojom stanovisku („Opinion”) prijatom na zasadnutí 9. augusta 2001.

151. Prípád sa týkal slovenského občana, ktorého odmietli obslúžiť v reštaurácii a bolo mu povedané, aby odišiel preto, že je Róm, a údajného zlyhania štátu potrestať alebo odškodniť toto zabchádzanie. Po vyšetrovaní, ktoré prebehlo na základe trestného oznámenia sťažovateľa, polícia zistila, že neexistoval žiaden dôkaz o spáchaní trestného čin. Toto rozhodnutie potvrdila aj prokuratúra.

152. Na svoju obranu dotknutý štát *inter alia* tvrdil, že sťažovateľ mal možnosť preskúmania zákonnosti rozhodnutia nadriadenou prokuratúrou podľa zákona o prokuratúre z roku 1996 (pozri vyššie odsek 131) a dožadovať sa ochrany svojich práv žalobou na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka (pozri odseky 4.1 a 4.2 stanoviska).

153. Vo svojej odpovedi výbor skonštatoval, že článok 14 ods. 7 písm. a) Medznárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej

diskriminácie ustanovuje, že výbor neposudzuje žiadne oznámenie pred tým ako sa presvedčí, že boli vyčerpané všetky dostupné vnútroštátne prostriedky nápravy, a že vo svojej predchádzajúcej judikatúre skonštatoval, že sťažovateľ je povinný vyčerpať len tie prostriedky nápravy, ktoré sú za skutkových okolností konkrétneho prípadu účinné (pozri odsek 6.2 stanoviska).

154. Ďalej výbor poznamenal, že „uznesenie [prokuratúry] bolo konečným rozhodnutím vo vzťahu k dotknutmu trestnému konaniu. Žalovaný štát nepreukázal, že podnet o preskúmanie, ktorý by bol prostriedkom nápravy vo vzťahu k zákonnosti rozhodnutia, by v uvedenom prípade [viedol] k novému preskúmaniu sťažnosti“. Ďalej výbor skonštatoval, že „skutkové okolnosti nároku boli takej povahy, že adekvátnu formu náhrady mohli predstavovať iba trestnoprávne prostriedky nápravy. Ciele, ktoré sú sledované trestným vyšetrovaním nemôžu byť dosiahnuté občianskymi alebo správными prostriedkami nápravy tohto druhu, navrhnutými štátom“. Výbor preto skonštatoval, že „žiadny iný účinný prostriedok nápravy sťažovateľovi nebol k dispozícii“ (pozri odsek 6.3 stanoviska).

B. Výbor proti mučeniu

Henri Unai Parot proti Španielsku, oznámenie č. 6/1990, U.N. Doc. A/50/44 v 62 (1995)

155. Výbor rozhodol o oznámení na svojom zasadnutí 2. mája 1995. Medzi názormi ktoré prijal, v relevantnej časti odseku 6.1 zaoberajúc sa požiadavkou vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy, výbor:

„mal za to, že aj keď tieto pokusy zaoberať sa dostupnými vnútroštátnymi prostriedkami nápravy možno nespĺňali procesné náležitosti stanovené zákonom, neponechávajú žiadnu pochybnosť čo sa týka želania [údajnej obete] preskúmať určité skutočnosti. Výbor prijal záver, že za daných okolností prípadu sa rozhodol ho oznámiť.“

PRÁVO

I. PREDBEŽNÁ NÁMIETKA VLÁDY

156. Vláda namietala, že sťažovatelia nespĺnili požiadavku vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa článku 35 ods. 1 Dohovoru v tom, že hoci sa mali, nedovolávali sa svojich práv podľa Dohovoru prostredníctvom troch rôznych prostriedkov nápravy, ktoré su postupne rozobraté nižšie.

A. Trestný poriadok a zákon o prokuratúre

1. Vláda

157. Vo svojom stanovisku k prijateľnosti a podstate sťažnosti vláda tvrdila, že sťažovatelia Martin Kočko, Žaneta Kokyová, Milan Baláž, Renáta Kokyová, Ružena Kokyová, Renáta Čonková, Justina Lacková a Ján Koky mladší nepožiadali o preskúmanie postupu OÚV prokuratúrou podľa § 167 Trestného poriadku. V prípade, ak by boli pri uplatňovaní svojich práv prostredníctvom takéhoto prieskumu neúspešní, mali možnosť ďalej požadovať preskúmanie zákonnosti postupu OÚV a dokonca aj prokurátora prostredníctvom podnetu, prípadne opakovaného podnetu podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre.

158. Vo vzťahu k sťažovateľom Jánovi Kokymu a Rastislavovi Kokymu vláda tvrdila, že aj keď okresná prokurátorka zamietla ich sťažnosť voči uzneseniu OÚV o prerušení konania, okresná prokurátorka v skutočnosti preskúmala uznesenia, zrušiac predchádzajúce a napraviač tak situáciu.

159. Vláda sa vo svojom pôvodnom stanovisku, ako aj v dodatočnom stanovisku k podstate sťažnosti, odvolala na uznesenie ústavného súdu z 23. októbra 2002.

160. Vo svojom dodatočnom stanovisku vláda tvrdila, že ani jeden zo sťažovateľov nevyčerpal prostriedok nápravy dostupný podľa § 167 v spojení s § 174 ods. 2 písm. a) a c) Trestného poriadku, konkrétne žiadosť o preskúmanie postupu OÚV prokurátorom.

161. Čo sa týka sťažovateľov Jána Kokyho a Rastislava Kokyho, vláda poukázala na to, že okresná prokurátorka nikde neuviedla, že sťažovatelia nie sú oprávnení na využitie prostriedku nápravy podľa § 31 nasl. zákona o prokuratúre, a že na druhej strane okresná prokurátorka vybavila ich sťažnosť podľa § 31 zákona o prokuratúre. Sťažovatelia však mali možnosť ďalej si uplatniť svoje práva aj prostredníctvom opakovaného podnetu podľa § 34 zákona o prokuratúre.

162. Na podporu vyššie uvedených tvrdení sa vláda odvolala na vyššie uvedenú judikatúru ústavného súdu a konštatovala, že žiadny z týchto prostriedkov nie je časovo obmedzený, a nakoľko trestné konanie nebolo zastavené ale iba prerušené, sťažovatelia majú prostriedky nápravy stále k dispozícii.

2. Sťažovatelia

163. Sťažovatelia mali za to, že vzhľadom na závažnosť prípadu sa žalovaný štát mal radšej zaoberať situáciou proaktívne a zo svojej vlastnej iniciatívy, ako ľpieť na procesných nejasnostiach rôznych mechanizmov prostriedkov nápravy.

164. Sťažovatelia ďalej tvrdili, že ak bolo k dispozícii niekoľko spôsobov dosiahnutia nápravy, nemalo by sa od nich vyžadovať, aby využili viac ako jeden.

165. Sťažovatelia taktiež namietali, že vo vzťahu k sťažovateľom Jánovi Kokymu a Rastislavovi Kokymu boli ich sťažnosti podľa Trestného poriadku zamietnuté z dôvodu, že neboli oprávnení podať sťažnosť a v uzneseniach bolo uvedené, že žiadny opravný prostriedok už nie je prípustný, čo v každom prípade platilo vo vzťahu k Trestnému poriadku a vláda nepredložila nič, čím by preukázala opak, či už v teórii alebo inak.

166. Vo vzťahu k zostávajúcim sťažovateľom bolo uvedené, že títo boli v rovnakom postavení ako sťažovatelia Ján Koky a Rastislav Koky, a preto akýkoľvek prostriedok nápravy využitý z ich strany by skončil s rovnakým výsledkom ako v prípade Jána Kokyho a Rastislava Kokyho.

167. Podľa názoru sťažovateľov vláda nepreukázala, že za skutkových okolností prípadu by akékoľvek ďalšie podanie na prokuratúru malo lepšie vyhliadky na úspech ako tie, ktoré už urobili.

V tomto ohľade sťažovatelia poukázali na to, že v relevantnom čase bol zákon o prokuratúre relatívne novou súčasťou legislatívy s neexistujúcou judikatúrou vo vzťahu k námietke vlády, že tento prostriedok nápravy mal byť vyčerpaný pred podaním sťažnosti na ústavný súd.

Uznesenie ústavného súdu z 20. novembra 2002 (pozri vyššie odsek 137), ako aj ďalšie uznesenia v obdobných prípadoch, na ktoré poukazovala vláda, boli vydané po podaní sťažnosti sťažovateľmi a preto neboli relevantné.

3. Posúdenie Súdom

168. Súd konštatuje, že vo svojom rozhodnutí o prijateľnosti sťažnosti v predmetnom prípade sa rozhodol spojiť preskúmavanie podstaty sťažnosti s preskúmaním vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa § 167 Trestného poriadku a § 31 a nasl. zákona o prokuratúre. Preto bude ďalej pokračovať preskúmaním tejto otázky, odvolávajúc sa pritom na všeobecné princípy a aplikujúc ich tak ako je uvedené nižšie v osobitnej časti.

(a) Všeobecné princípy

169. Súd znova pripomína nasledovnú judikatúru relevantnú k tomuto prípadu, ako je zhrnutá a formulovaná napríklad v rozsudku v prípade *Akdivar a ďalší proti Turecku* ([GC], 16. septembra 1996, ods. 65 - 69, *Správy o rozsudkoch a rozhodnutiach* 1996-IV):

- Pravidlo vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy zaväzuje tých, čo podávajú svoju sťažnosť voči štátu na medzinárodný súdny alebo arbitrážny orgán, aby najprv využili prostriedok nápravy ktorý poskytuje ich vlastný právny systém. Preto sa od štátov nevyžaduje, aby pred medzinárodným orgánom vysvetľovali svoje činy pred tým, ako mali najprv

možnosť napraviť záležitosť v rámci vlastného právneho systému. Toto pravidlo je založené na domnienke vyjadrenej v článku 13 Dohovoru, s ktorým je úzko späté, že vo vzťahu k namietanému porušeniu vo vnútroštátnom systéme existuje dostupný účinný prostriedok nápravy bez ohľadu na to, či sú ustanovenia Dohovoru obsiahnuté vo vnútroštátnom práve. Takto je dôležitým prvkom princíp, že mechanizmus ochrany zakotvený v Dohovore je subsidiárny k vnútroštátnym systémom chrániacim ľudské práva.

- Podľa tohto pravidla sa sťažovateľ bežne obracia na tie prostriedky nápravy, ktoré sú dostupné a dostatočné na dosiahnutie nápravy vo vzťahu k namietanému porušeniu. Existencia týchto prostriedkov nápravy musí byť dostatočne určitá nielen v teórii ale aj v praxi, nesplnenie čoho má za následok nedostatok potrebnej dostupnosti a účinnosti.

- Pravidlo taktiež vyžaduje, aby sťažnosti, ktoré budú prípadne podané do Štrasburgu, boli uplatnené najprv pred príslušným vnútroštátnym orgánom, prinajmenšom čo sa týka ich podstaty a v súlade s formálnymi požiadavkami a lehotami zakotvenými vnútroštátnym právom, a ďalej aby boli využité všetky prostriedky ktoré môžu zabrániť porušeniu Dohovoru.

- Akokoľvek, ako je už vyššie naznačené, neexistuje povinnosť vyčerpať prostriedky nápravy ktoré sú neprimerané alebo neúčinné. Navyše podľa „všeobecne uznávaných pravidiel medzinárodného práva“ sa môžu vyskytovať špeciálne okolnosti, za ktorých sťažovateľ nie je povinný vyčerpať vnútroštátne prostriedky, ktoré má k dispozícii. Pravidlo je taktiež neaplikovateľné v prípadoch, v ktorých sa preukáže, že správna prax pozostáva z opakovania úkonov nezlučiteľných s Dohovorom a zároveň je tolerovaná zo strany štátnych orgánov, pričom je takej povahy, že konanie by bolo zbytočné alebo neúčinné.

- V oblasti vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy existuje rozdelenie bremena dôkazov. Je na strane vlády, ktorá namieta nevyčerpanie, aby presvedčila Súd, že v relevantnom čase bol prostriedok nápravy účinný a dostupný tak teoreticky ako aj v praxi, t. j. že bol dostupný, spôsobilý sťažovateľovi poskytnúť nápravu a dával mu primeranú nádej na úspech. Akokoľvek, ako náhle vláda uniesla toto bremeno, následne je na sťažovateľovi, aby preukázal, že prostriedok na ktorý sa odvoláva vláda, bol v skutočnosti použitý alebo z nejakého dôvodu nebol s ohľadom na okolnosti prípadu ani adekvátny, ani účinný, prípadne že ho určité mimoriadne okolnosti zbavovali možnosti ho použiť.

- Pravidlo sa musí vykladať s určitou toleranciou k skutočnosti, že je aplikované v kontexte mechanizmu ochrany ľudských práv, s ktorého založením zmluvné strany súhlasili. Preto bolo uznané, že pravidlo musí byť aplikované s určitým stupňom flexibility a bez prílišného formalizmu. Bolo taktiež konštatované, že pravidlo vyčerpania nie je ani absolútne, ani ho nie je možné aplikovať automaticky; pri preskúvaní jeho dodržania je podstatné brať ohľad na skutkové okolnosti prípadu každého jednotlivého

prípade. Toto okrem iného znamená, že je potrebné brať do úvahy nielen existenciu formálnych prostriedkov nápravy v právnom systéme dotknutej zmluvnej strany ale taktiež všeobecný právny a politický kontext v ktorom fungujú, ako aj osobné pomery sťažovateľov.

170. Navyše, ako ďalej sformuloval a zhrnul Súd napríklad v prípade *Mader proti Chorvátsku* (č. 56185/07, ods. 87, 21. júna 2011):

- Ak má sťažovateľ možnosť vnútroštátneho prostriedku nápravy, pre účely pravidla vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy je dostatočné, ak využije prostriedok nápravy ktorý nie je neprimeraný a zároveň umožňuje poskytnúť nápravu vo vzťahu k podstate sťažnosti podľa Dohovoru.
- V skutočnosti, ak má sťažovateľ možnosť výberu prostriedkov nápravy a ich porovnateľná účinnosť nie je zjavná, Súd vykladá požiadavku vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy v prospech sťažovateľa.
- Ako náhle sťažovateľ využil tento prostriedok nápravy, nemôže byť od neho/jej vyžadované aby využil/a ďalšie, ktoré boli k dispozícii ale nebolo pravdepodobné, že budú úspešnejšie.

(b) Aplikácia všeobecných princípov na predmetný prípad

171. Čo sa týka skutkových okolností predmetného prípadu Súd v prvom rade znova pripomína, že nie je pochybnosť o tom, že ústavný súd je najvyšší orgán ochrany ľudských práv a základných slobôd v Slovenskej republike, a že má právomoc preskúmať individuálne sťažnosti a priznávať sťažovateľom ak je to vhodné náhradu (pozri *mutatis mutandis*, *Lawyer Partners, a.s. proti Slovenskej republike*, č. 54252/07, 3274/08, 3377/08, 3505/08, 3526/08, 3741/08, 3786/08, 3807/08, 3824/08, 15055/08, 29548/08, 29551/08, 29552/08, 29555/08 a 29557/08, ods. 45, ECHR 2009-..., s ďalšími odkazmi).

172. Sťažovatelia sa v predmetnom prípade obrátili na ústavný súd prostredníctvom individuálnej sťažnosti podľa článku 127 ústavy.

173. Vo vzťahu k rámcu ich ústavnej sťažnosti Súd konštatuje, že sťažovatelia najmä namietali, že udalosti z 28. februára 2002 neboli dostatočne dôkladne a efektívne vyšetrené s cieľom zaistiť, aby zodpovedné osoby boli identifikované a potrestané (pozri vyššie odsek 109), pričom odkázali na článok 1 ods. 2 ústavy, princíp „všeobecného uznávania a dodržiavania ľudských práv a slobôd pre všetkých“, článok 5 ods. 1 a 13 Dohovoru a rozsudok Súdu v prípade *Aksoy proti Turecku* (citovaný vyššie) (pozri vyššie odsek 110) a v závere žiadali o vyslovenie porušenia článku 13 Dohovoru a článku 46 ods. 1 ústavy (pozri vyššie odsek 111).

174. Súd je toho názoru, že rámec ústavnej sťažnosti sťažovateľov musí byť preskúmaný v kontexte konania, v ktorom boli citované články 5, 6, 8, 13 a 14 Dohovoru, článok 1 Protokolu č. 1 a 15 a 21 ústavy (pozri vyššie odsek 97).

175. Majúc na mysli, že Dohovor bol zamýšľaný tak, aby chránil práva, ktoré nie sú teoretické alebo iluzórne, ale práva ktoré sú praktické a účinné

(pozri napríklad *Matthews proti Spojenému Kráľovstvu* [GC], č. 24833/94, ods. 34, ECHR 1999-I), Súd je toho názoru, že za skutkových okolností tohto prípadu bol rámec sťažnosti sťažovateľov taký, že umožňoval preskúmanie prípadu, ktorý je teraz posudzovaný Súdom.

176. Zároveň Súd poukazuje na to, že okolnosti predmetného prípadu sa odlišujú od tých, v ktorých bola obzvlášť prísna interpretácia a aplikácia procesných pravidiel týkajúcich sa rámca ústavnej sťažnosti ústavným súdom uznaná Súdom za prijateľnú v podmienkach Dohovoru v súvislosti s dĺžkou konania (pozri napríklad *Obluk proti Slovenskej republike*, č. 69484/01, ods. 48, 51 a 61, 20. júna 2006; *Šidlová proti Slovenskej republike*, č. 50224/99, ods. 53, 26. septembra 2006; *Mazurek proti Slovenskej republike* (rozh.), č. 16970/05, 3. marca 2009; a *STARVYS, s.r.o. proti Slovenskej republike* (rozh.), č. 38966/03, 30. novembra 2010).

177. Akokoľvek Súd konštatuje, že ústavná sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá pre neprípustnosť 23. októbra 2002 podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde z toho dôvodu, že sťažovatelia nevyčerpali opravné prostriedky nápravy (pozri vyššie odsek 112) podľa § 167 a 174 ods. 2 písm. a) a c) Trestného poriadku a § 31 a nasl. zákona o prokuratúre (pozri vyššie odsek 113).

178. Za týmto účelom Súd uznáva, že je v prvom rade na vnútroštátnych orgánoch, aby navrhli prostriedky a metódy preskúmania individuálnych sťažností tak, aby ochrana práv jednotlivcov bola účinná (pozri *Gál proti Slovenskej republike*, č. 45426/06, ods. 65, 30. novembra 2010, a *Michalák proti Slovenskej republike*, č. 30157/03, ods. 176, 8. februára 2011). Konkrétnejšie Súd uznáva, že v súlade so subsidiárnou povahou jeho právomoci je v prvom rade na ústavnom súde, aby interpretoval a aplikoval pravidlá prijateľnosti jemu podávaných individuálnych sťažností.

179. Napriek tomu je však úlohou Súdu presvedčiť sa v každom jednotlivom prípade, či ochrana ľudských práv poskytovaná vnútroštátnymi orgánmi je zlučiteľná s tým, čo Súd poskytuje podľa Dohovoru (pozri *mutatis mutandis*, *Bako*, citovaný vyššie; *Gál*, citovaný vyššie, ods. 66; a *Michalák*, citovaný vyššie, ods. 177). Konkrétnejšie, Súd má za to, že za skutkových okolností predmetného prípadu sa treba uistiť, či sťažovatelia mali ešte niečo vykonať za účelom naplnenia požiadavky vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy podľa článku 35 ods. 1 Dohovoru.

180. V tomto ohľade Súd uvádza, že je opodstatnené pokladať sťažovateľov za obeť trestného činu. V tomto postavení boli súčasťou trestného konania voči jednej alebo viacerým neznámym osobám, ktorého cieľom bolo prešetriť relevantné skutočnosti a zistiť identitu páchatel'ov.

181. Súd taktiež konštatuje, že procesný rámec pre toto konanie a úloha a právne postavenie sťažovateľov ako obetí v ňom boli definované ustanoveniami Trestného poriadku. Okrem iného účelom tohto konania bolo zistiť skutočnosti a identifikovať a potrestať páchatel'ov (pozri vyššie odsek 21). Považujúc ich za poškodených trestnými činmi, sťažovatelia mali

množstvo procesných práv (pozri vyššie odsek 123), ktoré *inter alia* zahŕňali, aby ich podania boli preskúmané bez ohľadu na obsah alebo formu (pozri vyššie odsek 124), a aby boli sťažovatelia informovaní o dostupných opravných prostriedkoch (pozri vyššie odsek 125).

182. Súd poznamenáva, že rozhodnutia o prerušení konania boli vydané vo forme uznesení, ktoré napadli sťažovatelia Ján Koky a Rastislav Koky sťažnosťami na prokuratúru, a že tieto sťažnosti boli zamietnuté ako podané neoprávnenými osobami.

183. Zároveň Súd poznamenáva, že v uzneseniach o zamietnutí sťažností sa v súlade s relevantnými ustanoveniami Trestného poriadku výslovne uvádzalo, že ďalšia sťažnosť nie je prípustná a neobsahovali poučenie o ďalšom opravnom prostriedku. Prokuratorka však z vlastnej iniciatívy preskúmala namietanú situáciu vo svetle argumentov sťažovateľov, v ktorých nakoniec nezistila žiadne opodstatnenie.

184. Súd taktiež konštatuje, že vláda nenavrhol a ani Súd nezistil nič, čím by sa presvedčil, že postavenie zvyšných sťažovateľov vo vzťahu k prostriedkom nápravy využitým sťažovateľmi Jánom Kokym a Rastislavom Kokym bolo také, ktoré by podporilo záver že využitie týchto prostriedkov nápravy by predstavovalo väčšiu šancu na úspech ako v prípade sťažovateľov Jána Kokyho a Rastislava Kokyho. Súd preto nezistil žiaden dôvod na posudzovanie zvyšných sťažovateľov vo vzťahu k vyčerpaniu vnútroštátnych prostriedkov nápravy odlišne od sťažovateľov Jána Kokyho a Rastislava Kokyho.

185. Čo sa týka mimoriadnych prostriedkov nápravy na ktoré odkazuje vláda, teda podľa § 167 Trestného poriadku a § 31 a nasl. zákona o prokuratúre Súd uvádza, že sa zdá, že existuje určitý stupeň nejasnosti vo fungovaní systému vo vzťahu k rozličným prostriedkom nápravy dostupným v situácii sťažovateľov a ich vzájomnej príčinnej a funkčnej súvislosti.

186. Súd poznamenáva, že táto neistota bola posilnená tým, čo sa zdá byť určitou nezrovnalosťou v relevantnej časti argumentácie vlády vo svojom stanovisku k prijateľnosti a podstate sťažnosti a jej dodatočným stanoviskom k podstate sťažnosti.

Konkrétne, v prvom stanovisku vláda nemala v úmysle vytýkať sťažovateľom Jánovi Kokymu a Rastislavovi Kokymi skutočnosť, že nevyužili prostriedok nápravy podľa § 167 Trestného poriadku, zatiaľ čo vo svojom ďalšom stanovisku argumentuje, že žiadny zo sťažovateľov prostriedok nevyčerpal, teda vrátane Jána Kokyho a Rastislava Kokyho.

187. Nejasnosti týkajúce sa procesného režimu, v ktorom prokuratúra preskúmala argumenty sťažovateľov Jána Kokyho a Rastislava Kokyho uvedené v sťažnostiach odmietnutých pre neprípustnosť, a príčinnej súvislosti medzi tvrdeniami a pokračovaním vo vyšetrovaní na základe príkazu okresnej prokuratorky z 3. mája 2002, sú ďalej posilnené skutočnosťou, že rozhodnutie okresnej prokuratorky o písomnej odpovedi

na zamietnutie sťažnosti, ktorá bola podaná v ten istý deň ako bol vydaný spomenutý príkaz, nebolo urobené pred 22. májom 2002, čo bolo po vydaní samotného príkazu na pokračovanie vo vyšetrovaní, a že ani príkaz, ani rozhodnutie o pokračovaní vo vyšetrovaní neodkazujú na sťažnosť.

188. Akokoľvek, posudzujúc podania sťažovateľov Jána Kokyho a Rastislava Kokyho z 3. mája a 3. júla podľa ich obsahu, na čo bola okresná prokurátorka aj úradne povinná, a berúc do úvahy odpoveď okresnej prokurátorky na tieto podania, ako aj pôvodné stanovisko vlády o prijateľnosti a podstate sťažnosti tohto prípadu, Súd má za to, že o sťažovateľoch nemožno konštatovať, že nevyužili prostriedky nápravy im dostupné podľa § 167 Trestného poriadku.

189. Čo sa týka prostriedkov nápravy podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, Súd považuje za relevantné na začiatku rozvinúť účel tejto časti legislatívy, ktorá upravuje postavenie a právomoc prokuratúry, postavenie a právomoc generálnej prokuratúry, postavenie ďalších prokuratúr a organizáciu a správu prokuratúry (pozri vyššie odsek 132). Inými slovami, tento zákon sa zdá byť viac primárnym nástrojom vnútornej organizácie prokuratúry, ako prostriedkom udelenia a úpravy hmotných alebo procesných individuálnych práv, čo sa zdá byť záležitosťou ktorej sa venujú relevantné procesné zákonníky.

190. Pokiaľ ide o judikatúru ústavného súdu o interpretácii a aplikácii vyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy vo vzťahu k prostriedkom nápravy podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, Súd uvádza, že okrem rozhodnutia ústavného súdu z 13. decembra 2001 boli všetky rozhodnutia, na ktoré sa vláda odvolala, vydané po rozhodnutí o ústavnej sťažnosti sťažovateľov.

191. Čo sa týka rozhodnutia z 13. decembra 2001, ktoré odkazuje na prostriedky nápravy podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, Súd má za pozoruhodné, že toto rozhodnutie bolo vydané vo vzťahu k právne nedefinovanému „podaniu“ v právnom režime ktorý predchádzal tomu súčasnému, v ktorom sťažnosť podľa článku 127 ústavy je považovaná za účinný prostriedok nápravy na účely článku 35 ods. 1 Dohovoru, a ktorý existoval do zmeny ústavy z roku 2001, ktorá nadobudla účinnosť od 1. januára 2001 (pozri *Andrášik a ďalší proti Slovenskej republike* (rozh.), č. 57984/00, 60237/00, 60242/00, 60679/00, 60680/00, 68563/01 a 60226/00, ECHR 2002-IX). Navyše, v situácii namietanej týmto „podaním“, podnecovateľ nevyčerpal žiadne prostriedky nápravy pred tým, ako sa obrátil na ústavný súd. Súd preto konštatuje, že tieto rozdiely odlišujú predmetný prípad od toho, ktorý ústavný súd preskúmaval 13. decembra 2001.

192. Súd preto prijíma záver, že v relevantnom čase neexistovala vo vnútroštátnom práve a v praxi dostatočná podpora pre prijatie záveru, že na účely článku 35 ods. 1 Dohovoru boli sťažovatelia povinní vyčerpať prostriedky nápravy podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre.

193. Navyše, a v každom ohľade, poznamenajúc, že sťažovatelia sa v skutočnosti obrátili na generálneho prokurátora s podaním, ktorého jasným cieľom bolo zaistiť, aby s ich prípadom bolo nakladané s potrebnou starostlivosťou a pozornosťou, že nie je sporné, že prokuratúra toto podanie obdržala (pozri vyššie odsek 99), a že napriek tomu mu nebola venovaná žiadna pozornosť, Súd preto prijíma záver, že nie je možné zamietnuť sťažnosť podľa článku 35 ods. 1 Dohovoru s poukazom na prostriedky nápravy podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre.

194. Vo vzťahu k prostriedkom nápravy podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, a či sa predmetný prípad podobá prípadu *Zubal' proti Slovenskej republike* (č. 44065/06, ods. 13 a 33, 9. novembra 2010), Súd poukazuje na to, že tieto sa líšia v počte aspektov vrátane toho, že účelom konania v predmetnom prípade bolo vyšetriť údajne nezákonné činy súkromných osôb a zamestnancov štátu; že nezákonné činy prešetrované v tomto prípade boli podstatne závažnejšie ako v prípade *Zubal'*, ktorého sťažnosť sa týkala výlučne porušenia článku 8 Dohovoru. Ďalej, ako bolo skonštatované v predchádzajúcich odsekoch, sťažovatelia v predmetnom prípade v skutočnosti hájiteľne uplatnili svoje tvrdenia na prokuratúre pred tým, ako podali ústavnú sťažnosť.

195. Pri prijímaní záverov vyššie v odsekoch 192 a 193 Súd taktiež vzal do úvahy osobné pomery sťažovateľov, skutočnosť, že sú v hre práva tak základné ako tie, ktoré sú uvedené v článku 3 Dohovoru (pozri nižšie), a že zmyslom Dohovoru je zaručiť práva, ktoré nie sú teoretické alebo iluzórne, ale ktoré sú praktické a účinné.

196. Nakoniec Súd konštatuje, že jeho závery v tomto ohľade *mutatis mutandis* sú v zhode s relevantnou medzinárodnou judikatúrou, ktorá bola citovaná vyššie.

197. Prvá časť predbežnej námietky vlády preto nemôže byť prijatá.

B. Ochrana osobnosti

198. Vo svojom stanovisku o prijateľnosti a podstate sťažnosti vo vzťahu k námietke podľa článku 14 Dohovoru vláda s odvolaním sa na článok 35 ods. 1 Dohovoru tvrdila, že sťažovatelia mali možnosť uplatniť svoje práva prostredníctvom žaloby na ochranu osobnosti podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka, ale neurobili tak.

199. Súd sa bude zaoberať touto záležitosťou spolu s podstatou sťažnosti na porušenie článku 14.

C. Ďalšie námietky

200. Vo svojom stanovisku k podstate sťažnosti vláda pridala ďalšie námietky týkajúce sa nevyčerpania vnútroštátnych prostriedkov nápravy. Konkrétne tvrdila, že obsah sťažnosti podanej na Súd nebol rovnaký s

obsahom sťažnosti podanej na ústavný súd; že žaloba na ochranu osobnosti bola prostriedkom nápravy, ktorý mal byť vyčerpaný vo vzťahu ku všetkým námietkam sťažovateľov, a že ďalším účinným prostriedkom nápravy bola žaloba o náhradu škody voči štátu podľa § 78 zákona o policajnom zbore (zákon č. 171/1993 Z.z., v znení neskorších predpisov). V tomto ohľade sa vláda odvolala na rozhodnutie Súdu (pozri *Baláž a ďalší proti Slovenskej republike* (rozh.), č. 9210/02, 28. novembra 2006).

201. Súd znova pripomína, že podľa pravidla 55 Rokovacieho poriadku Súdu, „akúkoľvek námietku neprijateľnosti, pokiaľ to jej povaha lebo okolnosti dovoľujú, musí dotknutá zmluvná strana vzniesť vo svojom písomnom stanovisku alebo ústnom vyjadrení k prijateľnosti sťažnosti podľa pravidla 51 alebo 54”.

202. Vláda netvrdila a Súd ani neskonštatoval, že by nebolo možné vzniesť tieto nové námietky v štádiu prijateľnosti. Nemôže ich už preto teraz vzniesť (pre zhrnutie relevantných princípov pozri napríklad *Mooren proti Nemecku* [GC], č. 11364/03, ods. 57-59, ECHR 2009-...).

II. NAMIETANÉ PORUŠENIE ČLÁNKU 3 DOHOVORU

203. Tvrdiac, že na Slovensku bola systematická diskriminácia a rasistické útoky voči Rómom, spolu so všeobecným zlyhaním orgánov štátu riadne vyšetriť a stíhať takéto trestné činy, sťažovatelia namietali, že boli vystavení násiliu, ktoré malo intenzitu mučenia a neľudského a ponižujúceho zaobchádzania, a že slovenské orgány nevedli rýchle, nestranné a účinné vyšetrenie prípadu. Z toho dôvodu sťažovatelia tvrdili porušenie článku 3 Dohovoru, ktorý ustanovuje, že:

„Nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu trestu.”

A. Argumenty strán

204. Sťažovatelia namietali, že OÚV vypočul iba troch z približne tridsiatich podozrivých páchatel'ov, a že ich vypočul iba raz na začiatku vyšetrenia. Sťažovatelia taktiež tvrdili, že žiadny z podozrivých nebol znova vypočutý po vykonaní rekognície a napriek informáciám, ktoré z nej boli získané. Ďalej sťažovatelia boli toho názoru, že OÚV v druhej fáze vyšetrenia nezabezpečil podľa inštrukcií okresnej prokurátorky žiadne nové ústne výpovede.

205. Vláda odpovedala poukazujúc na to, že okrem Jána Kokyho, Martina Kočku a Rastislava Kokyho sťažovatelia neboli vystavení priamemu fyzickému útoku, a že iba sťažovatelia Martin Kočko a Rastislav Koky utrpeli zranenia na tele, ktorých skutočný rozsah bol diskutabilný. Tvrdila, že akýkoľvek psychický stres spôsobený zvyšným sťažovateľom a

najmä Renáte Čonkovej (pozri vyššie odsek 34) a Justíne Lackovej (pozri vyššie odsek 59) nedosiahol intenzitu vyžadovanú podľa článku 3.

206. Navyše, odkazujúc na skutkové okolnosti prípadu vláda v každom prípade poprela tvrdenia sťažovateľov o tom, čo sa odohralo a zdôraznila, že vyšetrowanie bolo dozorované prokuratúrou a taktiež ministerstvom vnútra, a konštatovala, že toto bolo vedené plne v súlade s princípmi podľa Dohovoru.

207. Čo sa týka konkrétnych námietok sťažovateľov vláda tvrdila, že P.S. a M.S. boli opakovane vypočutí ako podozriví, a že medzi 3. májom a 26. júnom 2002 bol vykonaný rad vyšetrovacích úkonov. Ďalej, vyšetrowanie nebolo zastavené ale iba prerušené, takže stále môžu byť vykonané ďalšie vyšetrovacie úkony s cieľom zistiť relevantné skutočnosti, hoci aj po druhom prerušení konania.

208. Čo sa týka predpokladu o rasistickom motíve týchto udalostí vláda mala za to, že vyšetrowanie bolo primerane rozšírené, akonáhle sa vo výsluchoch z 20. marca 2002 objavili tvrdenia v tejto súvislosti. Akokoľvek, vláda v tomto kontexte poukázala na to, že vo výpovediach sťažovateľov okamžite po udalosti nebol ani náznak rasového osočovania zo strany útočníkov, čo vláda pokladala za pozoruhodné vzhľadom na neskoršie detailné opisy pomerne expresívnych rasových urážok.

209. V odpovedi sťažovateľa zdôraznili, že fyzické zranenia, ktoré utrpeli Martin Kočko a Rastislav Koky a poníženie, strach, stres a trauma ich úplne ovládli. Tento dopad bol zvýraznený aj prítomnosťou žien a detí na mieste činu, a jeho nehanebne rasovou a pohrdavou povahou. Preto podľa tvrdení sťažovateľov závažnosť zaobchádzania, ktorému boli vystavení, dosiahlo intenzitu podľa článku 3 Dohovoru.

210. Čo sa týka samotného vyšetrowania sťažovateľa zdôraznili, že aj keď boli v mimoriadne zraniteľnej pozícii a bolo preto zodpovednosťou štátu aby konal proaktívne a zo svojej vlastnej iniciatívy, štátne orgány sa správali tak, že sťažovateľa museli naliehať, aby sa vo vyšetrowaní pokračovalo, a že to, čo štátne orgány vykonali, bolo iba vyšetrowanie čisto formálnej povahy.

B. Posúdenie Súdom

1. Všeobecné princípy

211. Súd znova pripomína, že článok 3 Dohovoru musí byť považovaný za jeden z najzákladnejších ustanovení Dohovoru a za chrániaci základné hodnoty demokratických spoločností, ktoré založili Radu Európy (pozri *Pretty proti Spojenému kráľovstvu*, č. 2346/02, ods. 49, ECHR 2002-III). Na rozdiel od iných ustanovení nemá žiadne ustanovenie o výnimkách, ani od neho nie je možné odstúpiť podľa článku 15 Dohovoru (pozri *inter alia*

Chahal proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 15. Novembra 1996, ods. 79, *Správy o rozsudkoch a rozhodnutiach* 1996-V).

212. Súd znova pripomína, že aby zlé zaobchádzanie spadalo do pôsobnosti článku 3, musí dosiahnuť určité minimum závažnosti. Stanovenie tohto minima je relatívne: závisí od všetkých okolností prípadu, ako sú povaha, kontext zaobchádzania alebo trestu, jeho trvanie, fyzické a psychické následky, v niektorých prípadoch tiež pohlavie, vek a zdravotný stav obeť (pozri *Price proti Spojenému kráľovstvu*, č. 33394/96, ods. 24, ECHR 2001 VII).

213. Ďalej treba pripomenúť, že konanie nezlučiteľné s článkom 3 Dohovoru primárne zakladá zodpovednosť zmluvného štátu, ak bolo spôsobené osobou v úradnom postavení. Akokoľvek, neprítomnosť akejkoľvek priamej zodpovednosti štátu za akty násilia, ktoré napĺňajú podmienku takého stupňa krutosti, že spadajú pod článok 3 Dohovoru, neznamená, že štát všetkých záväzkov podľa tohto ustanovenia. Záväzok Vysokkej zmluvnej strany podľa článku 1 Dohovoru v spojení s článkom 3 priznať každému kto podlieha ich jurisdikcii práva a slobody definované v Dohovore, taktiež vyžaduje, aby štáty vykonali opatrenia na zabezpečenie toho, aby jednotlivci podliehajúci ich právomoci neboli vystavení zlému zaobchádzaniu zo strany ostatných jednotlivcov (pozri napríklad *Milanović proti Srbsku*, č. 44614/07, ods. 83, 14. decembra 2010, a *Denis Vasilyev proti Rusku*, č. 32704/04, ods. 98, 17. decembra 2009 s ďalšími odkazmi).

214. Súd ďalej pripomína, že ak niektorá osoba obhájiteľným spôsobom tvrdí, že bola vystavená zaobchádzaniu, ktoré je nezákonné a v rozpore s článkom 3 Dohovoru, potom toto ustanovenie v spojení so všeobecnou povinnosťou, ktorú zmluvným štátom ukladá článok 1 Dohovoru, implikuje požiadavku viesť účinné oficiálne vyšetrovanie vedúce k identifikácii a potrestaniu zodpovedných osôb (pozri *Assenov a ďalší proti Bulharsku*, 28. októbra 1998, ods. 102, *Správy o rozsudkoch a rozhodnutiach* 1998-VIII). Tento pozitívny záväzok nemožno obmedziť len na prípady zlého zaobchádzania zo strany zamestnancov štátu (pozri *M.C. proti Bulharsku*, č. 39272/98, ods. 151, ECHR 2003-XII, a *Šečić proti Chorvátsku*, č. 40116/02, ods. 53, 31. mája 2007).

215. Aj keď rozsah procesného záväzku štátu sa môže líšiť v prípadoch, v ktorých zaobchádzanie v rozpore s článkom 3 bolo spôsobené zásahom štátu a od tých prípadov, v ktorých násilie bolo spôsobené ostatnými jednotlivcami, požiadavky na účinné vyšetrovanie sú rovnaké. Aby vyšetrovanie bolo pokladané za „účinné“, malo v princípe viesť k zisteniu skutkových okolností a k identifikácii a potrestaniu zodpovedných osôb. Toto nie je záväzok výsledku, ale prostriedkov. Vyšetrovanie musí byť nezávislé, nestranné a podrobené kontrole verejnosti a kompetentné orgány musia postupovať starostlivo. Okrem iného musia vykonať primerané dostupné kroky na zabezpečenie dôkazov týkajúcich sa udalostí *inter alia* vrátane podrobnej výpovede od údajnej obeť, výpovede očitých svedkov,

znaleckého dokazovania a v prípade ak je to potrebné aj lekárskeho nálezov. Nedostatky vo vyšetrovaní, ktoré narúšajú jeho schopnosť zistiť príčinu zranení alebo identitu zodpovedných osôb majú za následok riziko zníženia tohto štandardu, v tomto ohľade je implicitnou požiadavka rýchlosti (pozri napríklad *Beganović proti Chorvátsku*, č. 46423/06, ods. 75, 25. júna 2009, a *Denis Vasilyev*, citovaný vyššie, ods. 100 s ďalšími odkazmi).

2. Aplikácia všeobecných princípov na predmetný prípad

(a) Existovalo zlé zaobchádzanie v zmysle článku 3 Dohovoru?

216. Súd konštatuje, že v predmetnom prípade medzi stranami nebolo sporné, že skupina osôb, spomedzi ktorých niektoré mali kukly a boli ozbrojené bejzbalovými páčkami a železnými tyčami, vnikla do osady kde žili sťažovatelia a spôsobili tam výtržnosti vrátane priameho fyzického útoku na sťažovateľov Jána Kokyho, Martina Kočku a Rastislava Kokyho a spôsobili druhým dvom zranenia. A taktiež nebolo sporné, že útočníci spôsobili škodu na exteriéroch domov č. 61, 67 a 69, násilne vnikli do domov č. 61 a 67 a spôsobili ďalšiu škodu na nábytku a vybavení vo vnútri domu.

217. Strany sa nezhodli na počte útočníkov, rozsahu a povahe zranení sťažovateľov Martina Kočku a Rastislava Kokyho, na rozsahu škody spôsobenej na majetku sťažovateľov a na rasových výrokoch zo strany útočníkov.

218. Počet útočníkov sa pohybuje medzi počtom dvanásť podľa záznamu zo spisu (pozri vyššie odsek 11) a päťdesiat podľa jedného zo svedkov (pozri vyššie odsek 43).

219. Čo sa týka zranení, ktoré utrpel sťažovateľ Rastislav Koky, podľa výpovede sťažovateľov utrpel fraktúru lebky, ranu na ľavej zadnej strane hlavy, rozdrvené ľavé rameno, pomliaždeniny na ľavej časti chrbta a modriny na ľavom kolene, ktoré si vyžiadali hospitalizáciu po dobu desať až štrnásť dní, zatiaľ čo vláda tvrdila, že bol hospitalizovaný po dobu nie viac ako tri až štyri dni.

220. V prípade sťažovateľa Martina Kočku, tento podľa výpovede sťažovateľov utrpel poranenie lakťa s pomliaždeninami na pravej strane, ktoré si vyžadovali liečenie od siedmich do desiatich dní, pričom vláda tvrdila, že jeho zranenia nevyžadovali hospitalizáciu.

221. V každom ohľade nebolo sporné, že zranenia, ktoré utrpeli Rastislav Koky a Martin Kočko vyžadovali ošetrovanie v nemocnici, kam ich bolo treba odviezť sanitkou.

222. Akokoľvek Súd má za to, že posúdenie závažnosti týchto zranení a akokoľvek škoda na majetku z pohľadu stupňa závažnosti podľa článku 3 Dohovoru bez ohľadu na samotnú škodu, musí byť braná do úvahy v celkovom kontexte útoku.

223. Z tohto pohľadu Súd konštatuje, že udalosti sa odohrali v nočnom čase a v rómskej osade, a že ich súčasťou bola skupina čiastočne ozbrojených a maskovaných mužov, ktorí násilne vnikli do domu a súkromia sťažovateľov; navyše spôsobili škodu na majetku sťažovateľov a fyzicky konfrontovali sťažovateľov vo vnútri ich domov, ako aj vonku.

224. Ďalej sťažovatelia vypovedali a vnútroštátne orgány to nevyvrátili, že udalosti boli sprevádzané verbálnymi vyhrážkami a preklínaním etnického pôvodu sťažovateľov.

225. Vzhľadom na vyššie uvedené zistenia Súd prijíma záver, že nemôže byť pochybnosť o tom, že zaobchádzanie, ktorému boli sťažovatelia vystavení zo strany jednotlivcov spadá do rámca článku 3 Dohovoru (pozri napríklad vyššie citovaný *Beganović*, ods. 68).

(b) Bolo vyšetrowanie zlučiteľné s článkom 3 Dohovoru?

226. Súd konštatuje, že preskúmané vyšetrowanie bolo dvakrát prerušené, prvé rozhodnutie bolo zrušené a druhé rozhodnutie bolo potvrdené. Vyšetrovacie úkony boli teda vykonané pred prvým prerušením, medzi dvoma prerušeniami a po druhom prerušené konania. Z hľadiska prehľadnosti Súd nižšie preskúma tieto obdobia a v nich urobené vyšetrovacie úkony po poradí.

227. V prvej fáze polícia obhliadla miesto činu a konkrétne v troch domoch, ktoré boli poškodené, *inter alia* zaistila dve biologické stopy. Sťažovateľ Ján Koky bol vypočutý trikrát a sťažovateľ Ján Koky mladší jedenkrát, zostávajúci sťažovatelia dvakrát.

228. OÚV taktiež vypočul čašníčku I.S., jej dvoch synov P.S. a M.S. a bývalú priateľku, E.N.

229. Ďalej boli dvakrát vypočutí traja svedkovia (Z.K., H.B. a J.K.) a raz traja ďalší (T.K., M.K. a P.J.).

230. Navyše sa uskutočnila rekognícia a vláda tvrdila, že boli vyžiadané prepisy telefonických hovorov z mobilných telefónov I.S., M.S., P.S. a E.N.

231. Nakoniec v tejto fáze konania OÚV vyžiadal a obdržal analýzu biologického materiálu od troch ľudí (B.B., V.P. a E.K.) s odkazom na biologické stopy z miesta činu.

232. V období medzi dvoma prerušeniami OÚV znova vypočul P.S. a M.S. a vypočul tretieho syna I.S., F.S., a M.N., ako aj deväť ďalších osôb (M.L., E.K., R.S., I.K., J.H., M.K., J.K., P.P. a B.P.), z ktorých všetci súhlasili s poskytnutím biologických materiálov na účely forenznej analýzy, spis obsahuje iba výsledky vo vzťahu k M.S., P.S., F.S., M.N. a M.L.

233. Nakoniec, v období po druhom prerušení OÚV vypočul sedem ďalších osôb a dal na analýzu biologický materiál od troch osôb (P.G., M.S. a M.A.), ktorý bol porovnaný s tým, ktorý bol získaný na mieste činu.

234. Vzhľadom na vyššie uvedené Súd konštatuje, že kvantitatívne boli udalosti v osade sťažovateľov podrobené štruktúrovanému a obsiahlemu vyšetrowaniu. Avšak je potrebné sa presvedčiť, či toto vyšetrowanie bolo

vedené rôznym spôsobom, a či bolo uroben  všetko, čo mohlo byt' primerane o ak van  v súvislosti so zisten m identity páchatel'ov a ich motívov, a prípadne z skan m riadnych podkladov pre ich stíhanie a odsúdenie.

235. V tomto ohľade Súd konštatuje, že kľúčovým dôkazovým materiálom zaisten m na mieste činu boli biologick  stopy, ktoré boli neskôr analyzovan  a porovnan  s biologickým materiálom od podozrivých. Súd konkrétne konštatuje, že v období medzi dvoma prerušeniami vyšetrovania bol na  cely tohto porovnania odobrat  biologick  materiál od troch synov I.S. a desiatich d' l ich osôb. Akokoľvek, výsledky týchto porovnan  boli predlo en  Súdu vo vzt'ahu k synom I.S. a d' l im dvom osobám, výsledky vo vzt'ahu k  smym d' l im osobám predlo en  neboli.

236. Ďalej Súd konštatuje, že pri preru en  konania po druhýkrát vnútroštátne orgány zdôraznili nepomer medzi prvou výpoveďou s' zovateľa J na Kokyho, že nepozná identitu jedného z piatich  to nikov, ktor  nemal na sebe kuklu, a jeho druhou výpoveďou počas rekognície z 10. apríla 2002 v tom ohľade, že spoznal, zároveň aj poznal toho  to nika. Akokoľvek, nezdá sa, že by bol vykonan  nejak  úkon, ktor  by smeroval k odstráneniu tohto rozporu, ako napríklad konfrontácia.

237. Navyše neušlo pozornosti Súdu, že aj keď vláda tvrdila, že boli vy iadan  záznamy o telefonických hovoroch z mobilných telof nov niektorých osôb za  celym d' l ieho objasnenia skutočnosti, nebolo nič predlo en  na podporu tohto tvrdenia a nezdá sa, že by v d' l om období bol vykonan  nejak  úkon v tomto ohľade.

238. Navyše, pokiaľ možno rozumieť argumentom vlády že konanie nebolo zastaven  ale iba preru en , a že teda neexistuje z konn  prekážka jeho pokračovania a ukončenia, treba poukázať, že od 13. januára (pozri vyššie odsek 107) nebol vykonan  žiadny úkon na podporu tohto tvrdenia.

239. Súd má za to, že tieto prvky spojen  s citlivou povahou situácie Rómov v Slovenskej republike v relevantnom čase (pozri napríklad *Mi ig rov  proti Slovenskej republike*, č. 74832/01, ods. 57-63, 14. decembra 2010 a *V.C. proti Slovenskej republike*, č. 18968/07, ods. 78-84 a 146-9, 8. novembra 2011) sú dostačujúce na prijatie záveru, že vnútroštátne orgány neurobili všetkom, čo sa od nich primerane očakávalo vo vzt'ahu k vyšetreniu udalostí, zisteniu identity zodpovedných a prípadne k vyvedeniu dôsledkov. Pri dosahovan  tohto záveru Súd vzal do úvahy  pecifick  dôležitosť toho, aby vyšetrovanie rasovo motivovaného útoku bolo vykonan  s r znosťou a nestrannosťou, s ohľadom na potrebu zaistenia neustáleho odsúdenia rasizmu spoločnosťou a zachovania dôvery men in v schopnosť vnútroštátnych orgánov ochrániť ich pred hrozbou rasistick ho násilia (pozri *mutatis mutandis Menson proti Spojenému kráľovstvu* (rozh.),  . 47916/99, ECHR 2003-V).

240. Záverom Súd konštatuje, že vyšetrowanie udalostí v osade s'ťažovateľov nemôže byť pokladané za účinné.

Preto teda bol porušený procesný aspekt článku 3 Dohovoru.

III. ĎALŠIE NAMIETANÉ PORUŠENIA

241. S'ťažovatelia taktiež tvrdili, vniknutie páchatel'ov do ich domovov a zničenie ich majetku, spolu so zlyhaním vnútroštátnych orgánov predchádzať a potláčať rasistickému násiliu a vykonať účinné vyšetrowanie, predstavovalo porušenie ich práv podľa článku 8 a článku 1 Protokolu č. 1.

242. Na základe rovnakých argumentov a v spojení s ich rómskym pôvodom, s'ťažovatelia ďalej namietajú porušenie článku 13 v spojení s článkom 3 a 8 Dohovorom a článkom 14 v spojení s článkom 3, 8 a 13 Dohovoru.

243. Súd v prvom rade konštatuje, že podstata týchto s'ťažností je vo väčšej miere zhodná s podstatou s'ťažností podaných a preskúmaných podľa článku 3 Dohovoru. Súd konštatuje, že nezistil žiaden dôvod na osobitné preskúmanie rovnakej veci podľa akýchkoľvek iných spomenutých ustanovení Dohovoru.

244. Navyše Súd s ohľadom na svoje závery vo vzťahu k s'ťažnosti podľa článku 3 Dohovoru má za to, že nie je potrebné preskúmať zostávajúce s'ťažnosti. Tento záver sa rovnako použije aj na predbežnú námietku vlády týkajúcu sa žaloby na ochranu osobnosti ako prostriedku nápravy, ktorý mal byť využitý podľa článku 35 ods. 1 Dohovoru v súvislosti so s'ťažnosťou s'ťažovateľov podľa článku 14 Dohovoru.

IV. APLIKÁCIA ČLÁNKU 41 DOHOVORU

245. Článok 41 Dohovoru ustanovuje:

„Ak Súd dospeje k záveru, že došlo k porušeniu Dohovoru alebo jeho protokolov a v prípade, že vnútroštátne právo dotknutej Vysokej zmluvnej strany umožňuje len čiastočnú nápravu, Súd prizná v prípade potreby poškodenej strane spravodlivé zadosťučinenie.“

A. Škoda

1. Majetková škoda

245. S'ťažovatelia požadovali 85 300 EUR ako náhradu majetkovej škody. Táto suma pozostávala z:

- 7 000 EUR za škodu spôsobenú na dome s'ťažovateľa Jána Kokyho;

- 833 za ušlý zisk po dobu, po ktorú sťažovateľ Ján Koky opravoval svoj dom;

- 667 EUR za škodu spôsobenú na dome Renáty Čonkovej; a

- 76 700 EUR za skutočnú škodu a ušlý zisk spôsobené Martinovi Kočkovi v dôsledku jeho zranení.

246. Vláda považovala tento nárok za prehnaný a nepodložený poukázala na to, že vyšetrowanie nebolo zastavené ale iba prerušené, čo znamená, že sťažovatelia sa stále môžu domáhať náhrady na vnútroštátnej úrovni.

247. Súd v prvom rade konštatuje, že nároky vo vzťahu k majetkovej škode neboli podložené žiadnymi dôkazmi. Navyše Súd nezistil žiadnu príčinnú súvislosť medzi požadovanou škodou v podstate spôsobenou súkromnými osobami a zisteným porušením záväzku štátu podľa Dohovoru. Nárok preto musí byť zamietnutý.

2. Nemajetková ujma

248. Sťažovatelia Martin Kočko a Rastislav Koky požadovali osobitne 10 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy za bolesť, frustráciu, bezmocnosť a poníženie ktoré utrpeli v dôsledku bitky, ktorej boli vystavení a v dôsledku nedostatkov v namietanom vyšetrowaní.

249. Sťažovateľky Žaneta Kokyová, Milan Baláž, Ružena Kokyová, Renáta Čonková, Justína Lacková a Ján Koky mladší požadovali každý z nich osobitne 5 000 EUR ako náhradu nemajetkovej ujmy za bolesť, frustráciu, bezmocnosť, stres, poníženie a pretrvávajúci pocit škody, emocionálnu a mentálnu trauma, ktoré utrpeli v dôsledku útoku.

250. Sťažovateľka Renáta Kokyová požadovala 10 000 EUR ako náhradu majetkovej ujmy z dôvodu osobitných okolností, nakoľko jej maloleté deti boli v čase útoku prítomné a boli jeho svedkom.

251. Vláda odmietla tieto nároky ako prehnané a tvrdila že, ak Súd konštatuje porušenie práv sťažovateľov podľa Dohovoru, mala by im byť zaplatená primeranejšia náhrada.

252. Súd konštatuje, že vyššie zistené porušenie je procesnej povahy a netýka sa zaobchádzania, ktoré sťažovatelia utrpeli v rukách súkromných osôb. Konštatuje, že v dôsledku zisteného porušenia sťažovatelia museli utrpieť ujmu nemajetkovej povahy. Berúc do úvahy výšku ich nárokov a rozhodujúc na spravodlivo základe, 10 000 EUR každému zo sťažovateľov Martinovi Kočkovi a Rastislavovi Kokym a 5 000 EUR každému zo sťažovateľov Žanete Kokyovej, Milanovi Balážovi, Renáte Kokyovej, Ružene Kokyovej, Renáte Čonkovej, Justíne Lackovej a Jánovi Koky mladšiemu spolu s akoukoľvek daňou, ktorá môže byť z tohto titulu vyrubená.

253. Poznemenajúc, že sťažovateľ Ján Koky nepredložil žiaden nárok vo vzťahu k nemajetkovej ujme, Súd z tohto titulu o ňom nerozhoduje.

B. Výdavky a náklady

254. Nakoniec sťažovatelia požadovali 7 116 EUR vo vzťahu k nákladom právneho zastúpenia a 62 EUR ako náhradu administratívnych výdavkov vynaložených na vnútroštátnej úrovni a pred Súdom.

255. Odvolávajúc sa na rozsudok Súdu v prípade *Young, James a Webster proti Spojenému kráľovstvu* (bývalý článok 50), 18. októbra 1982, ods. 15, Séria A č. 55), vláda tvrdila, že účinná ochrana ľudských práv vyžaduje, aby právni zástupcovia zaoberajúci sa ľudskými právami boli mierni pri účtovaní poplatkov sťažovateľom; že mali by byť uhradené iba rozumne vynaložené náklady, a že zvyšok nároku treba zamietnuť.

256. V súlade s judikatúrou Súdu je sťažovateľ oprávnený na náhradu výdavkov a nákladov, iba ak bolo preukázané, že tieto boli nevyhnutne vynaložené a primerané, pokiaľ ide o ich výšku (pozri napríklad *Iatridis proti Grécku* (spravodlivé zadosťučinenie) [GC], č. 31107/96, ods. 54, ECHR 2000-XI). Ďalej, pravidlo 60 ods. 2 Rokovacieho poriadku Súdu ustanovuje, že podľa článku 41 Dohovoru musia byť predložené jednotlivé položky rozpísané, spolu s relevantnými podpornými dokumentmi alebo faktúrami, nepredloženie čoho má za následok zamietnutie nároku Súdom.

257. V predmetnom prípade Súd konštatuje, že sťažovatelia nepodložili svoj nárok žiadnymi relevantnými podpornými dokumentmi, ktoré by preukazovali, že mali povinnosť zaplatiť výdavky na právne zastupovanie a administratívne náklady, alebo že by ich skutočne zaplatili. Preto Súd z tohto titulu nepriznáva žiadne odškodnenie (pozri *Cumpănă a Mazăre proti Rumunsku* [GC], č. 33348/96, ods. 133-134, ECHR 2004-XI).

C. Úroky z omeškania

258. Súd považuje za primerané, aby úroky z omeškania vychádzali z minimálnej úrokovej sadzby Európskej centrálnej banky, zvýšenej o tri percentá.

Z TÝCHTO DÔVODOV, SÚD JEDNOMYSELNE

1. *Zamieta* predbežnú námietku vlády týkajúcu sa prostriedkov nápravy podľa § 167 Trestného poriadku a § 31 a nasl. zákona o prokuratúre;
2. *Konštatuje*, že okrem prostriedku nápravy podľa § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka vo vzťahu k sťažnosti podľa § 14 Dohovoru, vláda nemôže predložiť svoje zostávajúce predbežné námietky;
3. *Konštatuje* že článok 3 Dohovoru bol porušený v jeho procesnej časti;

4. *Konštatuje* že nie je potrebné rozhodovať o predbežnej námietke vlády vo vzťahu k prostriedku nápravy podľa § 11 a nasl. vo vzťahu k sťažnosti podľa článku 14 Dohovoru;
5. *Konštatuje* že nie je potrebné rozhodovať o podstate zostávajúcich sťažností podľa článku 8 Dohovoru a článku 1 Protokolu č. 1; článku 13 v spojení s článkami 3 a 8 Dohovoru; a článku 14 v spojení s článkami 3, 8 a 13 Dohovoru;
6. *Konštatuje*
 - (a) že žalovaný štát je povinný zaplatiť sťažovateľom do troch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku v súlade s článkom 44 ods. 2 Dohovoru, nasledovné sumy :
 - (i) 10 000 EUR (desaťtisíc eur) ako náhradu nemajetkovej ujmy spolu s akoukoľvek daňou ktorá môže byť vyrubená, každému zo sťažovateľov, Martinovi Kočkovi a Rastislavovi Kokymu;
 - (ii) 5 000 EUR (päťtisíc eur) ako náhradu nemajetkovej ujmy spolu s akoukoľvek daňou, ktorá môže byť vyrubená, každému zo sťažovateľov Žanete Kokyovej, Milanovi Balážovi, Renáte Kokyovej, Ružene Kokyovej, Renáte Čonkovej, Justíne Lackovej Jánovi Kokymu mladšiemu;
 - (b) že od uplynutia vyššie uvedených troch mesiacov až do vyplatenia budú k uvedenej sume pripočítané úroky z omeškania vo výške zodpovedajúcej minimálnej úrokovej sadzbe Európskej centrálnej banky počas obdobia omeškania zvýšenej o tri percentá;
7. *Zamieta* zvyšok nárokov sťažovateľov na spravodlivé zadosťučinenie.

Vyhotovené v anglickom jazyku a písomne oznámené 12. júna 2012 podľa pravidla 77 ods. 2 a 3 Rokovacieho poriadku Súdu.

Fatoş Aracı
zástupca tajomníka

Nicolas Bratza
predseda

P R Í L O H A**ZOZNAM SŤAŽOVATEĽOM**

1. Pán Ján KOKY, narodený v roku 1959, bytom v Gánovciach.
2. Pán Martin KOČKO, narodený v roku 1985, bytom v Gánovciach.
3. Pani Žaneta KOKYOVÁ, narodená v roku 1984, bytom v Gánovciach.
4. Pán Milan BALÁŽ, narodený v roku 1978, bytom v Gánovciach.
5. Pán Rastislav KOKY, narodený v roku 1982, bytom v Gánovciach.
6. Pani Renáta KOKYOVÁ, narodený v roku 1978, bytom v Gánovciach.
7. Pani Ružena KOKYOVÁ, narodená v roku 1959, bytom v Gánovciach.
8. Pani Renáta ČONKOVÁ, narodená v roku 1975, bytom v Gánovciach.
9. Pani Justína LACKOVÁ, narodená v roku 1968, bytom v Gánovciach.
10. Pán Ján KOKY, narodený v roku 1976, bytom v Poprade.